

SPIS TREŚCI	str.
I. SPRAWOZDANIE RZECZOWE	
Wstęp	3
1. Zatrudnienie	3
1.1 Szkolenia	4
2. Mienie Ośrodka	5
3. Budżet – wykonanie ogólne	5
4. Realizacja zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej	7
4.1 Usługi opiekuńcze	8
4.2 Usługi specjalistyczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi	9
4.3 Poradnictwo specjalistyczne świadczone przez psychologa	11
4.4 Punkt Interwencji Kryzysowej	13
4.5 Realizacja działań w ramach profilaktyki uzależnień	13
4.6 Domy Pomocy Społecznej	15
4.7 Rządowy Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	16
4.8 Zadania własne o charakterze obowiązkowym	18
4.9 Zadania własne gminy	21
4.10 Zadania zlecone realizowane przez gminę	21
5. Wsparcie dla Bezdomnych	22
6. Punkt Konsultacyjno-Interwencyjny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	23
7. Zespół Interdyscyplinarny	24
8. Piecza Zastępcza	25
9. Asystent Rodziny	26
10. Praca Socjalna	28
11. Przeciwdziałanie Uzależnieniom	31
12. Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020	31
13. Współpraca z organizacjami pozarządowymi	35
13.1 Mroteckie Stowarzyszenie „Klub Abstynenta”	35
13.2 Klub Pacjenta „Przystań Nadziei”	35
13.3 Spółdzielnia Socjalna „Wspólnota”	35
14. Dodatkowe zadania zlecone	35
14.1 Świadczenia Rodzinne	35

14.1.1	Zasiłek rodzinny	36
14.1.2	Dodatki	36
14.1.3	„Złotówka za złotówkę”	36
14.1.4	Zasiłek pielęgnacyjny	37
14.1.5	Świadczenie pielęgnacyjne	37
14.1.6	Specjalny zasiłek opiekuńczy	38
14.1.7	Zasiłek dla opiekuna	38
14.1.8	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się żywego dziecka	39
14.1.9	Świadczenie rodzicielskie	39
14.1.10	Dane statystyczne w Świadczeniach Rodzinnych	40
14.2	Świadczenia Wychowawcze - Rodzina 500 Plus	43
14.3	Fundusz Alimentacyjny	44
14.4	Pomoc Materialna O Charakterze Socjalnym Dla Uczniów	46
14.5	Dodatki Mieszkaniowe	48
14.6	Dodatki Energetyczne	49
14.7	Dane statystyczne w pozostałych zadaniach	51
15.	Karta Dużej Rodziny	52
16.	Wsparcie Kobiet W Cięży I Rodzin „Za Życiem”	54
17.	Opieka Nad Dziećmi W Wiekach Do Lat Trzech	59
18.	Program „Dobry Start”	59
19.	Realizacja Projektów Unijnych	60
20.	Zestawienie Tabel	61
II.	SPRAWOZDANIE FINANSOWE – Załącznik nr 1	

I SPRAWOZDANIE RZECZOWE

WSTĘP

Terenem działania Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej jest obszar Miasta i Gminy Mrocza. Z danych statystycznych wynika, że na dzień 31.12.2018 r. liczba zameldowanych na pobyt stały mieszkańców miasta i gminy wynosiła 9 089 osób (2017 r. – 9 156), przy czym:

- liczba zgonów: 105 (2017 r. – 87)
- liczba urodzeń: 101 (2017 r. - 90).

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizował swoje zadania zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (tj. Dz. U. z 2018 r., poz. 1508 ze zm.) obowiązującą od 01.05.2004 r. oraz aktami wykonawczymi.

Ponadto Ośrodek realizuje szeroki zakres zadań wynikających z innych ustaw, takich jak:

- ustawa o świadczeniach rodzinnych, ustawa o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów,
- ustawa o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
- ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- ustawa o dodatkach mieszkaniowych,
- ustawa o dodatku energetycznym,
- ustawa o systemie oświaty,
- ustawa o ochronie danych osobowych,
- ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- ustawa o ochronie zdrowia psychicznego,
- ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii,
- ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
- ustawa o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych,
- ustawa o karcie dużej rodziny,
- ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
- ustawa o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3.

1. ZATRUDNIENIE

Tabela 1. Tabela zestawienie zatrudnienia

	w 2017 r. Ośrodek zatrudniał:	w 2018 r. Ośrodek zatrudniał:
osoby zatrudnione na czas nieokreślony	20	19
osoby zatrudnione na czas określony	4	4
osoby zwolnione	1	3
osoby zatrudnione na umowę zlecenie	11	12
osoby zatrudnione na umowę o dzieło	1	0
praktykanci	1	0

stażyści z Powiatowego Urzędu Pracy	1	1
-------------------------------------	---	---

Źródło danych: MGOPS Mrocza

1.1 Szkolenia

Pracownicy Ośrodka systematycznie pogłębiają swoją wiedzę i umiejętności poprzez uczestnictwo w różnego rodzaju szkoleniach, kursach czy seminariach. W 2018 r. pracownicy brali udział w szkoleniach z zakresu:

Tabela 2 Tabelaryczne zestawienie szkoleń:

L.p.	Nazwa Szkolenia	Liczba osób uczestniczących	Liczba szkoleń
1.	Finanse i księgowość	2	2
2.	Karta Dużej rodziny	2	1
3.	Świadczenia Wychowawcze	2	1
4.	Ochrona danych osobowych w systemie pomocy społecznej	1	1
5.	Wywiad PLUS	2	1
6.	Kontrola i monitoring projektów w ramach POWER i RPO	2	1
7.	Razem przeciwko patologiom	2	1
8.	Program płatnik dla początkujących	2	1
9.	Kodeks postępowania administracyjnego	1	1
10.	Obsługa usług grupowych dla użytkowników	1	1
11.	Uzależnienia a pomoc interdyscyplinarna	7	1
12.	Ustawa RODO	2	1
13.	Współczesne formy handlu ludźmi	2	1
14.	Dobry Start	3	1
15.	Czyste powietrze	2	1
16.	„Asystent rodziny w wymiarze teoretycznym, prawnym i metodycznym”	2	1
17.	Przypadki trudne i niejednoznaczne w procedurze przyznawania stypendiów	1	1
18.	Zasady przyznawania pomocy w ramach środków Strategii i Rozwoju Lokalnego kierowanego przez społeczność dla obszaru Powiatu Nakielskiego na lata 2016-2023	2	1
19.	Rewolucyjne zmiany w dokumentacji pracowniczej od stycznia 2019 roku	1	1
20.	Ochrona danych osobowych w świetle Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady UE 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 roku w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE-praktyczne	1	1

	aspekty stosowania DODO		
21.	Karta Dużej Rodziny – kwestie trudne i nieoczywiste w procedurze. Dobre praktyki w pracy z klientem. Duże zmiany i nowe obowiązki dla urzędników od 1 stycznia 2019 roku	1	1
22.	Nowe raporty informacyjne dla ZUS	1	1
23.	Posiłek w szkole i domu-Rządowy Program w latach 2019-2023, Domy pomocy społecznej aktualne problemy	4	1
Łącznie		46	24

Zródło danych: MGOPS Mrocza

2. MIENIE OŚRODKA

Ośrodek posiadał w 2018 r. w swoim zarządzie 1 budynek przy ul. Łąkowej 7 (wartość budynku 159 816,00 zł), gdzie mieści się administracja Ośrodka (kubatura 427 m²).

Ponadto w zasobach Ośrodka znajdują się środki trwałe o łącznej wartości 29 663,22 zł. W skład tego wchodzi:

- serwer NTT Tytan	szt. 1	11 990,00 zł
- kserokopiarka UTAX 1216	szt. 1	6 832,00 zł
- system monitoringu	szt. 1	5 404,62 zł
- centrala telefoniczna	szt. 1	5 436,60 zł

3. BUDŻET – WYKONANIE OGÓLNE

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mroczy zrealizował budżet z planem wydatków w wysokości **15 809 172,12 zł**, wydatkował **kwotę 15 143 894,61 zł**, co stanowi **95,79 %** budżetu. Poniższe tabelaryczne zestawienie przedstawia realizację wydatków budżetowych w podziale na źródła finansowania, co pozwoli na zobrazowanie sytuacji finansowej naszej jednostki.

MGOPS środki na finansowanie działalności otrzymuje w postaci:

- dotacji na zadania zlecone § 2010
- dotacji na zadania własne § 2030
- własne z budżetu gminy (pochodzą z dochodów gminy).

Dotacje stanowią 88,55 % wydatków na rok budżetowy tj. 15 143 894,61 zł.

Tabela 3. Tabelaryczne wykonanie budżetu

Wyszczególnienie	2016	2017	2018
Plan budżetu	14 239 215,89	17 356 928,27	15 809 172,12
Wydatek	14 013 039,17	16 896 501,41	15 143 894,61
% wydatku	98,41%	97,35%	95,79%
Wysokość dotacji (wykonanie)	12 432 403,35	15 323 312,20	13 409 368,47
Wysokość środków własnych (wykonanie)	1 580 635,82	1 573 189,21	1 734 526,14
% dotacji do wydatku	88,72%	90,69%	88,55%
% środków własnych do planu rocznego	11,28%	9,31%	11,45%

Zródło danych: MGOPS Mrocza

Większość zadań realizowanych przez naszą jednostkę finansowana jest z dotacji, co nie obciąża budżetu gminy. Realizując niektóre zadania gmina zobowiązana jest do wniesienia procentowego udziału własnego środków finansowych. Tak dzieje się przy realizacji rządowego programu dożywiania, pomocy materialnej dla uczniów.

Tabela 4. Tabelaryczne zestawienie zadań

L.p.	Rozdział	Klasyfikacja	Plan (do pełnego zł)			Wykonanie (do pełnego zł)		
			2016	2017	2018	2016	2017	2018
1	85153	Zwalczanie narkomanii	1 400	2 000	3 350	0	1 600	2 480
2	85154	Przeciwdziałanie alkoholizmowi	192 194	194 500	195 650	131 399	137 462	146 850
3	85195	Pozostała działalność	-	400	810	-	380	810
4	85202	Domy pomocy społecznej	142 000	85 370	126 224	136 588	76 080	120 906
5	85205	Zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	5 000	5 000	5 000	5 000	4 900	4 683
6	85213	Składka na ubezpieczenie zdrowotne	56 643	50 315	52 351	56 501	49 573	48 890
7	85214	Świadczenia społeczne (zasiłki celowe, okresowe)	820 705	716 892	479 403	781 452	711 667	469 327
8	85215	Dodatki mieszkaniowe	183 191	170 118	147 225	180 701	166 628	143 521
9	85216	Zasiłki stałe	349 601	309 818	323 501	341 314	305 768	318 264
10	85219	Ośrodek Pomocy społecznej	872 193	947 818	1 007 852	848 848	916 503	966 685
11	85228	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	141 175	139 790	170 495	134 296	131 696	154 082
12	85230	Pomoc w zakresie dożywiania	385 500 *	325 000	250 000	375 922 **	325 000	244 022
13	85278	Usuwanie klęsk żywiołowych	48 000	1 513 243	0	48 000	1 314 089	0
14	85295	Pozostała działalność	461 777 *	76 423	89 319	443 560 **	67 954	80 358
15	85415	Pomoc materialna dla uczniów	334 000	355 800	341 966	311 979	330 232	272 564
16	85211	Świadczenia wychowawcze	5 746 025 Od IV	7 561 736	7 330 109	5 726 157 Od IV	7 522 331	7 030 752

17	85502	Świadc. rodz. + fundusz alimentacyjny	4 740 744	4 749 525	4 712 355	4 730 436	4 696 619	4 580 444
18	85503	Karta dużej rodziny	255***	249	296	230****	225	238
19	85504	Wspieranie rodziny, w tym świadczenie 300+	91 568	72 931	493 266	85 503	66 755	488 245
20	85204	Rodziny zastępcze	53 000	80 000	80 000	51 307	71 040	70 775
		RAZEM	14 624 971	17 356 928	15 809 172	14 389 191	16 896 502	15 143 895

Źródło danych: MGOPS Mrocza

* Pomoc w zakresie dożywiania w roku 2016 r. księgowana w rozdziale 85295 – 385 500 zł

** Pomoc w zakresie dożywiania w roku 2016 r. księgowana w rozdziale 85295 – - 375 922 zł

***Karta dużej rodziny w roku 2016 księgowana w rozdziale 85295 – 254,60 zł

**** Karta dużej rodziny w roku 2016 księgowana w rozdziale 85295 – 230,48 zł

4. REALIZACJA ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z USTAWY O POMOCY SPOŁECZNEJ

Realizację zadań w sprawie udzielania świadczeń z pomocy społecznej.

Tabela 5. Tabełaryczne przedstawienie świadczeń:

Wyszczególnienie	2016	2017	2018
Liczba wniosków	1254	1200	728
Liczba decyzji, z tego:	2031	1875	1074
- przyznające świadczenia w różnorodnej formie	1916	1593	945
- inne (uchylenie, zmiana, wygaśnięcie)	65	93	82
- odmowne	50	178	40
Liczba odwołań	1	26	1
Liczba interesantów przyjętych przez Dyrektora Ośrodka	88	54	63
Inne dane			
Liczba osób zameldowanych w gminie	9 203	9 156	9 089
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej	1 277	1 185	871
% osób korzystających z pomocy do liczby ludności	13,88%	12,94%	9,58%

Źródło danych: MGOPS Mrocza

Liczba osób korzystających z pomocy społecznej zmniejszyła się o 314 osoby. Fakt ten jest spowodowany m. in. przez takie czynniki jak: spadek liczby wniosków, wzrost najniższego wynagrodzenia, podjęcie zatrudnienia w ramach prac dorywczych, spadek bezrobocia, wyjazdy do pracy poza granice kraju, jak również wzrost zasobów związanych z wprowadzeniem świadczeń wychowawczych w ramach ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

Teren Miasta i Gminy Mrocza jest podzielony na 5 rejonów działania pracownika socjalnego. Do właściwego zdiagnozowania środowiska ubiegającego się o pomoc społeczną

pracownicy socjalni mają obowiązek współdziałania z organami samorządów, instytucjami i organizacjami pozarządowymi. Tam, gdzie przyznana jest pomoc, może być podpisany kontrakt socjalny, a w przypadku braku współdziałania pracownik socjalny wnioskuje o wstrzymanie wnioskowanej pomocy. W środowiskach, gdzie istnieje prawdopodobieństwo marnotrawienia przyznanej pomocy finansowej udziela się jej w formie rzeczowej.

4.1 Usługi opiekuńcze

Zgodnie z art. 50 ust. 1-6 osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych. Usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze mogą być przyznane również osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić. Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym. Ośrodek pomocy społecznej, przyznając usługi opiekuńcze, ustala ich zakres, okres i miejsce świadczenia. Rada gminy określa, w drodze uchwały, szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania. Opłata jest pobierana zgodnie z Uchwałą Nr XLIII/374/2013 Rady Miejskiej w Mroczy z dnia 30 grudnia 2013 w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz zasady częściowego lub całkowitego zwolnienia z odpłatności oraz trybu ich pobierania zmienioną Uchwałą Nr VII/45/2015 Rady Miejskiej w Mroczy z dnia 27.03.2015 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz zasady częściowego lub całkowitego zwolnienia z odpłatności oraz trybu ich pobierania. Koszt 1 godziny usług opiekuńczych wynosi 14,55 zł, natomiast specjalistycznych usług opiekuńczych – 40,00 zł. Usługi opiekuńcze realizowane są we wszystkie dni robocze i przyznaje się je na mocy decyzji Dyrektora Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mroczy. Usługi są świadczone na zasadzie odpłatności. Odpłatność ustala się w zależności od posiadanego dochodu osoby samotnie gospodarującej lub dochodu w rodzinie, określonego w art. 8 ustawy o pomocy społecznej. Organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych dla osób wymagających tej formy pomocy w miejscu zamieszkania należy do zadań własnych gminy.

Usługi w 2018 roku świadczone były przez 4 osoby. Przedmiotową pomoc świadczone w 14 środowiskach. Wykonano 6 698 świadczeń/godzin na kwotę 70 796,88 zł. Ogólny koszt zadania w 2018 r. wyniósł 118 045,54 zł. Kwota wpłacona przez świadczeniobiorców wyniosła 12 497,01 zł.

Tabela 6. Tabełaryczne wykonanie usług opiekuńczych:

Wyszczególnienie	2016	2017	2018
Ilość środowisk	13	14	14
Ilość świadczeń/godzin	4 328	5 467	6 698
Kwota świadczeń (MPiPS)	52 885	65 241	70 797

Ogólny koszt zadania (MPiPS)	74 057	95 270	118 046
Kwota wpłacona przez świadczeniobiorców	10 084	14 304	12 497

Źródło danych: MGOPS Mrocza

W związku z brakiem wniosków/potrzeb ośrodek nie realizuje specjalistycznych usług opiekuńczych.

4.2 Usługi specjalistyczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi są szczególnym rodzajem usług specjalistycznych. Pomoc udzielana jest tu wyróżnionej grupie osób. Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego określa, że ośrodki pomocy społecznej w porozumieniu z poradniami zdrowia psychicznego czy innymi specjalistycznymi placówkami terapeutycznymi organizują oparcie społeczne dla osób, które z powodu choroby psychicznej lub upośledzenia umysłowego mają poważne trudności w życiu codziennym, zwłaszcza w relacjach z otoczeniem, w zakresie edukacji, zatrudnienia oraz w sprawach bytowych. Przy określeniu komu przysługuje pomoc w formie usług specjalistycznych zastosowanie ma ogólna zasada dotycząca usług, zapisana w ustawie o pomocy społecznej. Zasada ta wskazuje, że pomoc w formie usług specjalistycznych może być przyznana osobom, które wymagają pomocy innych osób, a rodzina nie może takiej pomocy zapewnić. Usługi świadczone są w miejscu zamieszkania osoby (gmina), która potrzebuje pomocy.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze powinny być dostosowane do szczególnych potrzeb osób z zaburzeniami psychicznymi.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi mogą obejmować:

1. **Uczenie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia**, w tym zwłaszcza:

a) kształtowanie umiejętności zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych i umiejętności społecznego funkcjonowania, motywowanie do aktywności, leczenia i rehabilitacji, prowadzenie treningów umiejętności samoobsługi i umiejętności społecznych oraz wspieranie, także w formie asystowania w codziennych czynnościach życiowych, w szczególności takich jak:

- samoobsługa, zwłaszcza wykonywanie czynności gospodarczych i porządkowych, w tym umiejętność utrzymania i prowadzenia domu,
- dbałość o higienę i wygląd,
- utrzymywanie kontaktów z domownikami, rówieśnikami w miejscu nauki i pracy oraz ze społecznością lokalną,
- wspólne organizowanie i spędzanie czasu wolnego, korzystanie z usług różnych instytucji,

b) interwencje i pomoc w życiu w rodzinie, w tym:

- pomoc w radzeniu sobie w sytuacjach kryzysowych - poradnictwo specjalistyczne, interwencje kryzysowe, wsparcie psychologiczne, rozmowy terapeutyczne,
- ułatwienie dostępu do edukacji i kultury,
- doradztwo, koordynacja działań innych służb na rzecz rodziny, której członkiem jest osoba uzyskująca pomoc w formie specjalistycznych usług,
- kształtowanie pozytywnych relacji osoby wspieranej z osobami bliskimi,
- współpraca z rodziną – kształtowanie odpowiednich postaw wobec osoby chorującej, niepełnosprawnej

c) pomoc w załatwianiu spraw urzędowych, w tym:

- uzyskaniu świadczeń socjalnych, emerytalno-rentowych,
- w wypełnianie dokumentów urzędowych,

d) wspieranie i pomoc w uzyskaniu zatrudnienia, w tym:

- w szukaniu informacji o pracy, pomoc w znalezieniu zatrudnienia lub alternatywnego zajęcia, w szczególności uczestnictwo w zajęciach warsztatów terapii zajęciowej, zakładach aktywności zawodowej, środowiskowych domach samopomocy, centrach i klubach integracji społecznej, klubach pracy,
- w kompletowaniu dokumentów potrzebnych do zatrudnienia, w przygotowaniu do rozmowy z pracodawcą, wspieranie i asystowanie w kontaktach z pracodawcą,
- w rozwiązywaniu problemów psychicznych wynikających z pracy lub jej braku,

e) pomoc w gospodarowaniu pieniędzmi, w tym:

- nauka planowania budżetu, asystowanie przy ponoszeniu wydatków,
- pomoc w uzyskaniu ulg w opłatach,
- zwiększanie umiejętności gospodarowania własnym budżetem oraz usamodzielnianie finansowe.

2. Pielęgnacja jako wspieranie procesu leczenia, w tym:

- a) pomoc w dostępie do świadczeń zdrowotnych,
- b) uzgadnianie i pilnowanie terminów wizyt lekarskich, badań diagnostycznych,
- c) pomoc w wykupywaniu lub zamawianiu leków w aptece,
- d) pilnowanie przyjmowania leków oraz obserwowanie ewentualnych skutków ubocznych ich stosowania,
- e) w szczególnie uzasadnionych przypadkach zmiana opatrunków, pomoc w użyciu środków pomocniczych i materiałów medycznych, przedmiotów ortopedycznych, a także w utrzymaniu higieny,
- f) pomoc w dotarciu do placówek służby zdrowia,
- g) pomoc w dotarciu do placówek rehabilitacyjnych.

3. Rehabilitacja fizyczna i usprawnianie zaburzonych funkcji organizmu w zakresie nieobjętym przepisami ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,

- a) zgodnie z zaleceniami lekarskimi lub specjalisty z zakresu rehabilitacji ruchowej lub fizjoterapii,
- b) współpraca ze specjalistami w zakresie wspierania psychologiczno-pedagogicznego i edukacyjno-terapeutycznego zmierzającego do wielostronnej aktywizacji osoby korzystającej ze specjalistycznych usług.

4. Pomoc mieszkaniowa, w tym:

- a) w uzyskaniu mieszkania, negocjowaniu i wnoszeniu opłat,
- b) w organizacji drobnych remontów, adaptacji, napraw, likwidacji barier architektonicznych,
- c) kształtowanie właściwych relacji osoby uzyskującej pomoc z sąsiadami i gospodarzem domu.

5. Zapewnienie dzieciom i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi dostępu do zajęć rewalidacyjnych i rewalidacyjno-wychowawczych, w wyjątkowych przypadkach, jeżeli nie mają możliwości uzyskania dostępu do zajęć, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi (ale także usługi specjalistyczne dla pozostałych grup) są świadczone przez osoby posiadające kwalifikacje do wykonywania zawodu: m.in. psychologa, pedagoga, logopedy, pracownika socjalnego, terapeuty zajęciowego, asystenta osoby niepełnosprawnej lub innego zawodu dającego wiedzę i umiejętności pozwalające świadczyć te usługi. Dodatkowo, specjaliści świadczący usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi muszą posiadać co najmniej półroczny staż: m.in. w szpitalu psychiatrycznym, w środowiskowym domu samopomocy, domu pomocy społecznej dla osób z

upośledzeniem umysłowym, placówce terapii lub placówce oświatowej, do której uczęszczają dzieci z zaburzeniami rozwoju lub upośledzeniem umysłowym. Usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi mogą także świadczyć osoby, które nabyły doświadczenie pracując już w ramach tego rodzaju usług.

Zgodnie z art. 50 ust. 6 i 7 ustawy o pomocy społecznej Rada Gminy określa, w drodze uchwały, szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia określił, w drodze rozporządzenia, rodzaje specjalistycznych usług opiekuńczych i kwalifikacje osób świadczących te usługi oraz warunki i tryb ustalania i pobierania opłat za specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone osobom z zaburzeniami psychicznymi, jak również warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia z tych opłat, ze względu na szczególne potrzeby osób korzystających z usług, uwzględniając sytuację materialną tych osób.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi realizowane były dla 3 dzieci – świadczone w miejscu zamieszkania, przez następujących specjalistów: pedagoga, terapeutę, logopedę, instruktora terapii behawioralnej, przy czym wykonano 532 świadczenia/godzin, na łączną kwotę 36 037,80 zł; kwota wpłacona przez świadczeniobiorców – 3 572,60 zł.

SUO są świadczone dla osób z zaburzeniami psychicznymi zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005r w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych.

Tabela 7. Tabelaryczne przedstawienie wykonania SUO:

Wyszczególnienie	2016	2017	2018
Ilość środowisk	4	5	3
Ilość świadczeń/godzin	910	786	532
Kwota świadczeń	60 239	36 427	36 038
Kwota wpłacona przez świadczeniobiorców	4 323	3 636	3 573

Zródło danych: MGOPS Mrocza

4.3 Poradnictwo specjalistyczne świadczone przez psychologa

Poradnictwo specjalistyczne jest świadczone osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód.

Poradnictwo psychologiczne realizuje się przez procesy diagnozowania, profilaktyki i terapii. Psycholog przyjmuje po uprzednim uzgodnieniu terminu z pracownikiem socjalnym w czwartki (pierwszy i trzeci miesiąca) od godziny 9.00 – 14.00.

Przez cały okres sprawozdawczy organizowane było poradnictwo psychologiczne dla osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej. W okresie sprawozdawczym terminy i godziny realizacji dostosowano do potrzeb i czasu pracy osób korzystających ze specjalistycznej pomocy psychologicznej. W okresie od 01.01.2018 do 31.12.2018 zrealizowano łącznie 120 godzin. Przyjęto 213 osób zgłaszających się osobiście lub kwalifikowanych przez pracowników MGOPS w Mroczy (129 kobiet, 17 mężczyzn, 93 osób niepełnosprawnych, 87 dzieci, 6 starszych). Jednocześnie należy zauważyć, że jest duże zapotrzebowanie na tę formę pomocy.

Tabela 8. Tabelaaryczne przedstawienie wykonania poradnictwa:

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	Łącznie
Ilość godzin	96	120	120	336
Ilość przyjętych osób, w tym:	273	305	213	791
Kobiet	145	156	129	430
Mężczyzn	60	43	17	120
Dzieci	68	103	87	258
Osoby niepełnosprawne	72	141	93	306
Osoby Starsze (pow. 60/65 r.ż.)	0	12	6	18

Źródło danych: MGOPS Mrocza

Problemy, z którymi zgłaszały się osoby zainteresowane pomocą psychologiczną i wsparciem:

- Uzależnienie od hazardu i inne uzależnienia behawioralne,
- Niepowodzenia szkolne,
- Problemy małżeńskie,
- Depresja małżonka,
- Uzależnienie od alkoholu: męża, konkubenta, zony i uświadomienie sobie swojego współuzależnienia,
- Uzależnienie od alkoholu męża, konkubenta, nastoletnich dzieci,
- Agresja wobec członków rodziny,
- Niepowodzenia szkolne dzieci,
- Problemy rodzinne, finansowe
- Problemy w radzeniu sobie ze stresem i przeciążeniem emocjonalnym,
- Trudności wychowawcze, w radzeniu sobie z wychowaniem i opieką nad dzieckiem niepełnosprawnym intelektualnie i fizycznie,
- Uzależnienie od środków psychoaktywnych,
- Lęki i problemy egzystencjonalne,
- Trudności w radzeniu sobie z rozłąką wynikającą z podjęcia pracy za granicą,
- Problemy zdrowotne, nastroje depresyjne, myśli samobójcze,
- Konflikty sąsiedzkie,
- Trudności w relacjach w rodzinie,
- Trudności związane z bezrobociem, nieumiejętność znalezienia pracy,
- Brak poczucia bezpieczeństwa w obecnej sytuacji życiowej,
- Problemy finansowe, długi, brak perspektyw na spłacenie kredytów,
- Inne wynikające z ubóstwa, nieporadności a także nasilającej się patologii.

Realizowano porady, mediacje, interwencje kryzysowe, wprowadzano elementy Akademii Rodzica i prowadzono terapię rodzinną (4 rodziny).

Wydawano skierowania do specjalistów psychiatrów, neurologów i logopedów, PPPP w Nakle nad Notecią, WZZP w Bydgoszczy i innych.

Zrealizowano jeden wyjazd o charakterze terapeutyczno-wspierającym dla osoby niepełnosprawnej, leżącej.

Przekazywano materiały edukacyjne, informacyjne i profilaktyczne.

W szczególnie trudnych przypadkach wymagających dalszej interwencji i pomocy psychologicznej zwrócono uwagę na możliwość korzystania z systematycznej dalszej pomocy i wsparcia w Punkcie Interwencji Kryzysowej przy MGOPS w Mroczy.

4.4 Punkt Interwencji Kryzysowej

Uchwałą Nr XXXI/265/2012 Rady Miejskiej w Mroczy z dnia 28.12.2012 r. w sprawie zmiany Statutu Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mroczy powołano Punkt Interwencji Kryzysowej, działający przy MGOPS w Mroczy, w którym przyjmuje psycholog (pierwszy czwartek miesiąca) - łącznie w okresie sprawozdawczym 12 godzin. W ramach działania Punktu Interwencji Kryzysowej przyjęto 12 osób (indywidualne zgłoszenia i przez pracowników MGOPS).

Tabela 9. Tabelaryczne przedstawienie wykonania poradnictwa w PIK:

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	Łącznie
Ilość godzin	12	12	12	36
Ilość przyjętych osób, w tym:	12	12	12	36
Kobiet	12	12	11	35
Mężczyzn	0	0	1	1
Dzieci	0	0	0	0
Osoby niepełnosprawne	3	3	3	9
Osoby Starsze (pow. 60/65 r.ż.)	0	0	0	0

Źródło danych: MGOPS Mrocza

Problemy, z którymi zgłaszały się osoby zainteresowane pomocą psychologiczną i wsparciem: konflikty małżeńskie, trudności w relacjach rodzinnych, finansowe (brak możliwości spłaty kredytów), problemy alkoholowe w rodzinie, uzależnienie od hazardu, problemy wychowawcze, trudności w relacjach z nauczycielami dzieci, problem używania środków psychoaktywnych przez nastoletnie dziecko, problemy po rozwodzie wynikające z trudnych relacji z byłym mężem, trudności i niepowodzenia szkolne dzieci, trauma związana z przebyciem poważnej choroby, trudności w radzeniu sobie w opiece nad niepełnosprawnymi dziećmi.

4.5 Realizacja działań w ramach profilaktyki uzależnień

Przy tut. Ośrodku działa Gminny Punkt Konsultacyjny Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi nakłada na organy administracji państwowej i jednostki samorządowe obowiązek podejmowania działań zmierzających do ograniczenia spożycia alkoholu, ale także zmniejszanie i usuwanie szkód związanych z alkoholizmem. Celem Punktu jest udzielanie pomocy osobom uzależnionym i członkom ich rodzin oraz ofiarom i sprawcom przemocy.

Celem Punktu jest udzielanie pomocy osobom uzależnionym i członkom ich rodzin oraz ofiarom i sprawcom przemocy.

Podstawowe zadania punktu konsultacyjnego:

- 1) motywowanie zarówno osób uzależnionych, jak i członków ich rodzin do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnienia, kierowanie do leczenia specjalistycznego;
- 2) motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, ale nieuzależnionych, do zmiany szkodliwego wzoru picia;
- 3) udzielania wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym (np. przez rozmowy podtrzymujące, uruchomienie przy punkcie konsultacyjnym grupy wsparcia dla osób po zakończonym leczeniu w placówce leczenia uzależnienia od alkoholu);

- 4) rozpoznanie zjawiska przemocy domowej, udzielenie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy;
- 5) inicjowanie interwencji w przypadku diagnozy przemocy domowej;
- 6) gromadzenie aktualnych informacji na temat dostępnych miejsc pomocy i kompetencji poszczególnych służb i instytucji z terenu gminy, które powinny być włączone w systemową pomoc dla rodziny.

Działania w ramach profilaktyki uzależnień prowadzone były w MGOPS w Mroczy, ul. Łąkowa 7, w 2018 r. przez 2 realizatorów – zgodnie z poniższymi tabelami:

1. Nakielski Ośrodek Terapii Uzależnień KOLIBER

Tabela 10. Tabelaryczne zestawienie realizacji zadania przez NOTU Koliber.

	Liczba osób objętych usługą		Liczba zrealizowanych godzin
	Kobiety	Mężczyźni	
Punkt Konsultacyjny	10	37	51
Punkt Konsultacyjny w szkołach	13	7	38
Terapia Indywidualna	17	31	51
Terapia grupowa	-	-	51
Konsultacje terapeutyczne w NOTU	4	8	144
Razem	44	83	335
	127		

Źródło danych: MGOPS Mrocza

2. Terapeuta

Tabela 11. Tabelaryczne zestawienie realizacji zadania przez Terapeutę

L.p.	Wyszczególnienie	Liczba osób, porad
1.	Kobiety	194
2.	Mężczyźni	489
3.	Niepełnosprawni	54
4.	Wieś	294
5.	Miasto	386
6.	Do 18 roku życia	14
7.	19-40 roku życia	180
8.	41-65 roku życia	308
9.	Powyżej 65 roku życia	181
10.	Osoby z problemem alkoholowym	474
11.	Dorosły członek rodziny osoby z problemem alkoholowym, w tym:	158
12.	Współuzależniony	93

13.	DDA	65
14.	Ofiara przemocy, w tym:	27
15.	Osoby dorosłe	27
16.	Dzieci	0
17.	Osoby uzależnione (narkotyki)	2
18.	Inne	19
19.	Osoby kierowane na leczenie stacjonarne	10
20.	Razem	683

Źródło danych: MGOPS Mrocza

4.6 Domy Pomocy Społecznej

Zgodnie z art. 54 ustawy o pomocy społecznej osobie wymagające całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej.

Osobę kieruje się do domu pomocy społecznej odpowiedniego typu, zlokalizowanego jak najbliżej miejsca zamieszkania osoby kierowanej, chyba że okoliczności sprawy wskazują inaczej, po uzyskaniu zgody tej osoby lub jej przedstawiciela ustawowego na umieszczenie w domu pomocy społecznej. W przypadku gdy przewidywany termin oczekiwania na umieszczenie w domu pomocy społecznej danego typu zlokalizowanym najbliżej miejsca zamieszkania osoby kierowanej wynosi ponad 3 miesiące, osobę kieruje się na jej wniosek do domu pomocy społecznej tego samego typu zlokalizowanego jak najbliżej miejsca zamieszkania osoby kierowanej, w którym przewidywany termin oczekiwania na umieszczenie jest krótszy niż 3 miesiące. Osoba wymagająca wzmożonej opieki medycznej kierowana jest na podstawie art. 33a ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych do zakładu opiekuńczo-leczniczego lub pielęgnacyjno-opiekuńczego. W przypadku gdy osoba bezwzględnie wymagająca pomocy lub jej przedstawiciel ustawowy nie wyrażają zgody na umieszczenie w domu pomocy społecznej lub po umieszczeniu wycofują swoją zgodę, ośrodek pomocy społecznej lub dom pomocy społecznej są obowiązane do zawiadomienia o tym właściwego sądu, a jeżeli osoba taka nie ma przedstawiciela ustawowego lub opiekuna – prokuratora.

Zgodnie z art. 55 ww. ustawy dom pomocy społecznej świadczy usługi bytowe, opiekuńcze, wspomagające i edukacyjne na poziomie obowiązującego standardu, w zakresie i formach wynikających z indywidualnych potrzeb osób w nim przebywających, zwanych dalej „mieszkańcami domu”. Organizacja domu pomocy społecznej, zakres i poziom usług świadczonych przez dom uwzględnia w szczególności wolność, intymność, godność i poczucie bezpieczeństwa mieszkańców domu oraz stopień ich fizycznej i psychicznej sprawności. Dom pomocy społecznej może również świadczyć usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób w nim niezamieszkujących.

W okresie od 01.01.2018 r. do 31.12.2018 r. w domach pomocy społecznej przebywało 6 osób.

Tabela 12 Tabelaaryczne zestawienie realizacji zadania DPS

L.p.	Nazwa DPS	Koszt utrzymania od 1 marca 2017	Koszt utrzymania od 1 marca 2018	Liczba osób
------	-----------	-------------------------------------	-------------------------------------	----------------

		roku w złotych	roku w złotych	
1.	Dom Pomocy Społecznej w Suchorączku dla osób przewlekle psychicznie chorych	3.499,07	3 701,50	1
2.	Dom Pomocy Społecznej w Nakle n. Not. dla somatycznie chorych	3.565,00	3 721,05 *	2
3.	Dom Pomocy Społecznej w Wilkowiczkach dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	3 202,43	3 533,60	1
4.	Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych w Kamieniu Krajeńskim	3.456,49	3.622,23 **	1
5.	Dom Pomocy dla Dzieci i Młodzieży w Grabiu	-	4.089,69 ***	1

Źródło danych: MGOPS Mrocza

* W tym koszt jednego mieszkańca zwracany jest w całości przez rodzinę do tego zobowiązaną, w drodze umowy z Dyrektorem MGOPS

**W tym koszt mieszkańca zwracany jest w części przez rodzinę do tego zobowiązaną, w drodze umowy z Dyrektorem MGOPS

*** Od 1 kwietnia 2018r.

Łączny koszt, jaki poniosła Gmina w związku z pobytem tych osób w okresie od dnia 01.01.2018 r. do dnia 31.12.2018 r. wyniósł 120 905,54 złotych.

Tabela 13 Tabelaryczne zestawienie kosztów umieszczenia w DPS

Wyszczególnienie	2016	2017	2018
Ilość mieszkańców	9	4	6
Koszt gminy	136 587,68	76 079,51	120 905,54

Źródło danych: MGOPS Mrocza

W 2018 r. koszt ponoszony przez Gminę jest wyższy, ponieważ nastąpił wzrost liczby osób (z 4 do 6) i wzrost kosztów utrzymania mieszkańca.

4.7 Rządowy Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Od dnia 1 stycznia 2014 r. Uchwałą Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 r. (Monitor Polski z 2013 r., poz. 1024 ze zm.) został ustanowiony wieloletni program wspierania finansowego gmin w realizacji zadania dożywiania dzieci i zapewnienia posiłku osobom tego pozbawionym „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020, zwany dalej Programem, który realizowany jest w oparciu o ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. z 2017 r. poz. 1769 ze zm.).

W ramach Programu udzielam się wsparcia w szczególności:

- dzieciom do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej

- uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej
- osobom i rodzinom znajdującym się w sytuacji wymienionych w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, w szczególności osobom samotnym, w podeszłym wieku, chorym lub niepełnosprawnym w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych. Pomoc w ramach Programu mogą otrzymać osoby, spełniające kryteria określone w art. 8 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.

Rada Gminy:

- Uchwałą Nr XLIV/381/2014 Rady Miejskiej w Mroczy z dnia 31 stycznia 2014 r. podwyższyła do 150% kryterium dochodowe dla osób niespełniających kryterium określone w art. 8 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej dla celów przyznania pomocy w formie świadczenia pieniężnego – zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności wskazanych Programem wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020.

- Uchwałą Nr X/82/2015 Rady Miejskiej w Mroczy z dnia 28 sierpnia 2015 r. w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków za świadczenia z pomocy społecznej § 6 pozostał w brzmieniu: „W przypadku przyznania pomocy w formie rzeczowej lub w formie pieniężnej na zakup posiłku dla osób i rodzin wymienionych w Uchwale Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 roku w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020 (M.P. z 2013 poz. 1024) przyznanie pomocy odbywa się nieodpłatnie, o ile dochód osób tam wymienionych w znaczeniu art. 8 ust.1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej nie przekracza 150%”.

- Uchwałą Nr XXXII/286/2017 Rady Miejskiej w Mroczy z dnia 24.03.2017 r. w sprawie zmiany zasad zwrotu wydatków ze świadczeń pomocy społecznej dokonano zmiany w Uchwale Nr X/82/2015 Rady Miejskiej w Mroczy z dnia 28.08.2015 r. w § 2 dodając ust. 6 w brzmieniu: „6. Posiłki”. Dotychczasowy §6 uchwały otrzymał brzmienie „W przypadku przyznania pomocy w formie posiłku lub w formie pieniężnej na zakup posiłku przyznanie dla osób i rodzi wymienionych w Uchwale Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020 (M.P. z 2013 r. poz. 1024) przyznanie pomocy odbywa się nieodpłatnie , o ile dochód osób tam wymienionych w znaczeniu art. 8 ust. 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej nie przekracza 150%”.

Realizacja form pomocy w ramach wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” odbywała się na podstawie przyznanych decyzji. Decyzje były wystawiane na podstawie złożonych wniosków wraz z wymaganą dokumentacją przez zainteresowane strony, po uprzednim zdiagnozowaniu środowiska przez pracownika socjalnego i zakwalifikowania do przyznania przedmiotowej pomocy zgodnie z art. 8 ustawy o pomocy społecznej, jak również zgodnie z Uchwałą Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 r. i Uchwałą Nr XLIV/381/2014 Rady Miejskiej w Mroczy z dnia 31 stycznia 2014 r., Uchwałą Nr X/82/2015 Rady Miejskiej w Mroczy z dnia 28 sierpnia 2015 r. i Uchwałą Nr XXXII/286/2017 Rady Miejskiej w Mroczy z dnia 24 marca 2017 r. Ośrodek Pomocy Społecznej realizował przedmiotowe zadanie także na mocy porozumień zawartych ze szkołami, gdzie określane są warunki realizacji pomocy.

Na realizację programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” zaplanowano w 2018 r. 250 000 zł, z czego:

- dotacja – 200 000 zł

- środki własne – 50 000 zł.

Na dzień 31.12.2018 r. zrealizowano zadanie ogółem na kwotę 244 022 zł, z czego:

- posiłki dla uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych oraz podopiecznych MGOPS – 17 050 świadczeń na kwotę 89 022 zł.

- zasiłki celowe na dożywianie – 594 świadczeń, na kwotę 150 000 zł.

Pomoc rzeczowa – 56 świadczenia, na kwotę 5 000 zł.

Tabela 14 Tabelaryczne przedstawienie wykonania zadania - Dożywianie:

Wyszczególnienie	2016	2017	2018
Plan budżetu, z czego:	385 500	325 000	250 000
- dotacja	308 000	260 000	200 000
- środki własne	77 000	65 000	50 000
Wykonanie	375 922	325 000	244 022
Posiłki dla uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych oraz podopiecznych MGOPS			
<u>Liczba świadczeń:</u>	21 025	12 136	17 050
<u>Wartość świadczeń</u>	94 864	55 000	89 022
Zasiłki celowe na dożywianie			
<u>Liczba świadczeń:</u>	1 016	1 018	594
<u>Wartość świadczeń</u>	279 787	267 000	150 000
Pomoc rzeczowa			
<u>Liczba świadczeń:</u>	12	22	56
<u>Wartość świadczeń</u>	1 271	3 000	5 000

Źródło danych: MGOPS Mrocza

Świadczenie pieniężne na zakup posiłku lub żywności przyznano rodzinom, gdzie nie było możliwe udzielenie pomocy w formie posiłku z uwagi na znaczną odległość z miejsca zamieszkania do punktu wydawania posiłku. Trudnością jest zbyt późne uruchomienie dotacji i obniżenie wkładu Gminy z 40% na 20%. Realizacja programu w tej formie zmieniła warunki przyznawania pomocy zawężając ją do ustawy o pomocy społecznej oraz pozwoliła na ograniczenie zjawiska głodu i niedożywienia.

Z powyższych danych wynika, że nastąpił spadek liczby posiłków w szkołach. Jest to spowodowane: spadkiem liczby dzieci uczęszczających do szkół, niechęcią podopiecznych do korzystania z tej formy pomocy oraz poprawą sytuacji materialnej rodzin, a co za tym idzie przekroczeniem kryterium dochodowego.

4.8 Zadania własne o charakterze obowiązkowym

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy:

- 1) opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka;
- 2) sporządzanie, zgodnie z art. 16a, oceny w zakresie pomocy społecznej;
- 3) udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;

- 4) przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych;
- 5) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych;
- 6) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego;
- 7) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
- 8) przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego;
- 9) opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem;
- 10) praca socjalna;
- 11) organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 12) prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych;
- 13) dożywianie dzieci;
- 14) sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym;
- 15) kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu;
- 16) pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- 17) sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;
- 18) utworzenie i utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników;
- 19) przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych;
- 20) opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia.

Tabela 15 Tabelaaryczne zestawienie realizacji zadań własnych gminy

Wyszczególnienie	Liczba Rodzin		Liczba osób w rodzinie		Liczba świadczeń		Wartość świadczeń	
	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018
Zasiłki okresowe*1 -bezrobocie -długotrwała choroba -niepełnosprawność	321	257	1 008	785	1 746	1 106	680 628	431 575
Zasiłki stałe*2	50	64	83	87	600	616	305 768	318 264
Schronienie	3	5	3	6	581	746	15 157	21 774
Posiłki (uczniowie, podopieczni)	62	63	114	234	12 136	17 050	55 000	89 022

Usługi opiekuńcze	14	14	17	23	5 467	6 698	65 241	70 797
Sprawienie pogrzebu	0	1	0	1	0	1	0	2 570
Zasiłki celowe i w naturze *3	75	198	872	597	116	107	285 881	165 809
W tym specjalne,	10	12	30	15	19	10	6 420	1 260
Zasiłki celowe na dożywianie ogółem	267	165	822	530	1 042	650	270 000	155 000
-w formie pieniężnej	262	153	814	498	1 018	594	267 000	150 000
- w formie świadczenia rzeczowego – talonów żywnościowych	5	12	8	32	24	56	3 000	5 000
Zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	0	2	0	0	0	2	0	2 600
Opłacanie składki zdrowotnej	45	48	45	48	540	576	26 626	25 660
RAZEM	X	X	X	X	X	X	1 704 301	1 283 071

Źródło danych: MGOPS Mrocza

*1 – 1. Zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego:

1) osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej

2) rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny

2. Zasiłek okresowy ustala się:

1) w przypadku osoby samotnie gospodarującej – do wysokości różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby.

2) w przypadku rodziny – do wysokości różnicy między kryterium dochodowym rodziny a dochodem tej rodziny.

3. Kwota zasiłku okresowego ustalona zgodnie z ust. 2 nie może być niższa niż 50% różnicy między:

1) kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby; **(701,00zł od 1.10.2018r.)**

2) kryterium dochodowym rodziny a dochodem tej rodziny. **(528,00 zł- na 1 osobę od 1.10.2018r.)**

4. Kwota zasiłku okresowego nie może być niższa niż 20 zł miesięcznie.

*2 – 1. Zasiłek stały przysługuje:

1) pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej;

2) pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

Zasiłek stały ustala się w wysokości:

1) w przypadku osoby samotnie gospodarującej – różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby z tym, że kwota zasiłku nie może być wyższa niż **645,00 zł miesięcznie (od 1.10.2018 r.);**

- 2) w przypadku osoby w rodzinie – różnicy między kryterium dochodowym na osobę w rodzinie a dochodem na osobę w rodzinie.

Kwota zasiłku stałego nie może być niższa niż 30 zł miesięcznie.

Przy ustalaniu uprawnienia oraz wysokości zasiłku stałego do dochodu nie wlicza się kwoty zasiłku okresowego.

*3 – Zasiłek celowy może być przyznany w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu.

Zasiłek celowy może być przyznany również w celu realizacji postanowień kontraktu socjalnego. Zasiłek celowy, o którym mowa może być wypłacany niezależnie od dochodu, przez okres do 2 miesięcy od dnia, w którym osoba objęta kontraktem socjalnym, w trakcie jego realizacji, stała się osobą zatrudnioną. Zasiłek celowy może być przyznany również osobie albo rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego.

Zasiłek celowy może być przyznany także osobie albo rodzinie, które poniosły straty w wyniku klęski żywiołowej lub ekologicznej. Zasiłek celowy może być przyznany niezależnie od dochodu i może nie podlegać zwrotowi. W szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe może być przyznany:

- 1) specjalny zasiłek celowy w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, który nie podlega zwrotowi;
- 2) zasiłek okresowy, zasiłek celowy lub pomoc rzeczowa, pod warunkiem zwrotu części lub całości kwoty zasiłku lub wydatków na pomoc rzeczową.

3. Osobom bezdomnym i innym osobom niemającym dochodu oraz możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych może być przyznany zasiłek celowy na pokrycie części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne.

4. Zasiłek celowy może być przyznany w formie biletu kredytowanego.

4.9 Zadania własne gminy

Do zadań własnych gminy należy:

- 1) przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych;
- 2) przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze;
- 3) prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki;
- 3a) opracowanie i realizacja projektów socjalnych;
- 4) podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych;
- 5) współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach oraz realizacji Programu Aktywizacja i Integracja, o którym mowa w przepisach o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

4.10 Zadania zlecone realizowane przez gminę

Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę należy:

- 1) organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi;

- 2) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z kłeską żywiołową lub ekologiczną;
- 3) prowadzenie i rozwój infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 4) realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia;
- 5) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom, o których mowa w art. 5a;
- 6) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia oraz zapewnianie posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 7) wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki.

Tabela 16 Tabelaryczne zestawienie z realizacji zadań zleconych

Wyszczególnienie	Liczba rodzin			Liczba świadczeń			Wartość świadczeń		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Kłeska żywiołowa	3	194	0	3	245	0	18 000	1 314 089	0
Zasiłek losowy	1	51	2	2	73	2	2 000	46 500	2 600

Źródło danych: MGOPS Mrocza

5. WSPARCIE DLA BEZDOMNYCH

Przy Miejsko Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Mroczy do dnia 01.11.2016 r. funkcjonował Ośrodek Wsparcia dla Osób Bezdomnych. Osoby, które nie miały stałego miejsca zamieszkania przebywały w nim na mocy przyznanej decyzji. W przypadku wystąpienia potrzeby udzielenia tej formy wsparcia osoby bezdomne, których ostatnim miejscem zameldowania na pobyt stały była Gmina Mrocza, umieszczone były w placówkach zapewniających schronienie na terenie Polski.

W roku 2018 r. powyższą formą pomocy objęto 5 osoby.

Tabela 17 Tabelaryczne przedstawienie wykonania zadania - Bezdomność:

Nazwa podmiotu	2017		2018	
	Liczba osób	Koszt	Liczba osób	Koszt
Kujawsko-Pomorskie Stowarzyszenie Pomoc Bliźniemu „JUDYM” w Kołaczku	1	6 842,00	2	17 459,00 (w tym zabezpieczenie noclegowni)
Stowarzyszenie Pomocy	1	6 700,00	1	825,00

Bliźniemu „Mar-Kot” w Poznaniu				
Schronisku im. św. Brata Alberta w Szczodrem	1	994,70	1	2 212,70
Stowarzyszenie Monar Pilskie Centrum pomocy Bliźniemu Monar-Markot	-	-	1	1 276,80
Razem:	3	14 536,70	5	21 773,50

Źródło danych: MGOPS Mrocza

6. PUNKT KONSULTACYJNO - INTERWENCYJNY DS. PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

Celem Punktu jest: działalność edukacyjna, promocyjna, profilaktyczna, diagnostyczna a także informacyjna w zakresie przemocy, np.: o sposobach zawiadamiania organów ścigania, instytucjach wsparcia społecznego o istniejącym problemie przemocy oraz informowanie ofiar przemocy o ich prawach i sankcjach dla sprawców, wskazywanie ośrodków udzielających schronienia ofiarom; udzielanie informacji na temat adresów instytucji, organizacji, stowarzyszeń, fundacji wspierających ofiary przemocy, współpraca ze szkołami, instytucjami wsparcia społecznego w zakresie objętym specyfiką działań punktu.

Dostęp do Punktu jest powszechny i bezpłatny. Dyżury kuratorów odbywały się we wtorki i 1 poniedziałek w godz. od 15.00 do 18.00.

W ramach tego Punktu w 2018 r. 2 Kuratorów Zawodowych Sądu Rejonowego w Nakle n/Not. II Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej w Nakle n/Not. pełniło dyżury w budynku przy ul. Łąkowej 7 w Mroczu, korzystając z lokalu udostępnionego przez tut. Ośrodek.

Łącznie odbyło się 48 dyżurów, każdy w wymiarze 3 godzin zegarowych, co dało ogółem 144 godziny dyżurowe. Przyjęto łącznie 96 osób.

Tabela 18 Tabelaryczne przedstawienie wykonania zadania w Punkcie Konsultacyjno-Interwencyjnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie:

Wyszczególnienie	2016	2017	2018
Ilość dyżurów	50	48	48
Ilość godzin zegarowych	150	144	144
Ilość przyjętych osób, z tego:	177	142	96
Kobiety		-	44
Mężczyźni	-	-	52
Osoby niepełnosprawne	-	-	3
Osoby starsze	-	-	4

Źródło danych: MGOPS Mrocza

Ze zgłaszającymi się osobami:

- przeprowadzono rozmowy w zakresie wsparcia emocjonalnego,
- przeprowadzono rozmowy informacyjne dotyczące sposobu reagowania na przejawy agresji, przemocy ze strony członków rodziny, praw osób poszkodowanych przestępstwem z art. 207 kk,
- redagowano pozwы o rozwód, separację, wnioski w zakresie innych czynności prawnych (zmiana orzeczonej kary ograniczenia wolności na zastępczą karę grzywny i jej rozłożenie na raty),

- redagowano odwołania na pisma urzędowe, procesowe,
- udzielano informacji z zakresu wybranych zagadnień z Kodeksu Karnego, Kodeksu Karnego Wykonawczego, Kodeksu Rodzinnego i Cywilnego, postępowania przed sądem, sposobu wnioskowania o zwolnienie z kosztów składania wniosków, o powołanie pełnomocnika,
- redagowano wzory wniosków doniesień o popełnieniu lub podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 207 kk,
- na terenie Sądu Rejonowego w Nakle odbyły się dyżury kuratorów zawodowych w ramach Tygodnia Pomocy Osobom Poszkodowanym Przestępstwem.

Kuratorzy brali udział w następujących szkoleniach:

- 1) „Zanim będzie za późno (...) rozpoznawanie i interwencja kryzysowa wobec dzieci – ofiar przemocy seksualnej, fizycznej o psychicznej”.
- 2) „Interwencja kryzysowa w szkole – jak pomagać dzieciom, rodzicom i nauczycielom w kryzysie”
- 3) „Kurator sądowy w systemie przeciwdziałania przemocy w rodzinie”

7. ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY

W celu realizacji zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 roku i w związku § 1 ust. 2 pkt 1 Uchwały Rady Miejskiej w Mroczy Nr V/26/2011 z dnia 28 stycznia w sprawie trybu oraz sposobu powoływania i odwoływania członków Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego, a także szczegółowych warunków jego funkcjonowania dnia 30 sierpnia 2011 r. w Urzędzie Miasta i Gminy Mrocza odbyło się pierwsze spotkanie Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego powołanego Zarządzeniem Burmistrza Miasta i Gminy Mrocza Nr 0050.110.2011 z dnia 27 lipca 2011 r. Zespół mieści się przy ul. Łąkowej 7 w Mroczy, a MGOPS w Mroczy zapewnia obsługę organizacyjno-techniczną.

Zespół Interdyscyplinarny realizuje zadania w zakresie integrowania i koordynowania działań podmiotów i specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Miasta i Gminy Mrocza, a w szczególności:

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu - przeciwdziałanie temu zjawisku (grupy robocze),
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie w oparciu o procedurę „Niebieskiej Karty”,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

W okresie od 01.01.2018 r. do 31.12.2018 r. wpłynęło 43 niebieskie karty:

- 39 z interwencji policji
- 1 z interwencji pracownika socjalnego
- 0 z interwencji służby zdrowia
- 3 z oświaty.

Powołano 31 grupy robocze, które odbyły 54 spotkania. W okresie sprawozdawczym zamknięto 21 niebieskich kart, które zostały założone w 2018 r., i 9 - założonych w 2017 r. W przypadku zamkniętych Niebieskich Kart pracownik socjalny nadal prowadzi wizyty monitorujące rodziny.

Tabela 19 Tabelaryczne przedstawienie wykonania zadania – Zespół Interdyscyplinarny:

Wyszczególnienie	2016	2017	2018
Interwencja policji	30	43	39
Interwencja pracownika socjalnego	4	5	1
Interwencja służby zdrowia	0	0	0
Interwencja z oświaty	1	1	3
Razem:	35	49	43
Ilość grup roboczych	35	32	31
Ilość spotkań	72	130	54
Liczba zamkniętych kart	31	48	30

Źródło danych: MGOPS Mrocza

W grupach roboczych pracują członkowie zespołu i osoby powołane przez Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego, tj. dzielnicowi, pracownicy socjalni, kuratorzy, pedagodzy oraz asystenci rodziny.

Spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego odbywają się nie rzadziej niż raz na 3 miesiące, natomiast grupy robocze według potrzeb, po otrzymaniu Niebieskiej Karty w ciągu trzech dni powoływana jest grupa robocza do pracy z ofiarą jak i z osobą stosującą przemoc.

W roku 2018 odbyły się 4 spotkania członków Zespołu Interdyscyplinarnego. Podczas spotkań w grupach roboczych na bieżąco podawane są informacje o możliwości skorzystania z fachowej pomocy, jaką świadczą fachowcy w Nakielskim Ośrodku Terapii Uzależnień „KOLIBER”, w Punkcie Interwencji Kryzysowej przy MGOPS w Mroczy, w Punkcie Interwencji Kryzysowej przy PCPR w Nakle nad Notecią i u psychoterapeuty przy MGOPS w Mroczy, jak również osoby wobec których stosowana jest przemoc kierowane są do psychologa przyjmującego przy MGOPS w Mroczy.

W 2018 r. Przewodnicząca Zespołu uczestniczyła w I Powiatowej Konferencji pt.: „Uzależnienia, a pomoc interdyscyplinarna”, a także dwa razy uczestniczyła w spotkaniach organizowanych przez PCPR w Nakle nad Notecią. Ponadto w grudniu uczestniczyła w spotkaniu wigilijnym dla osób samotnych na zaproszenie MGOPS w Mroczy.

8. PIECZA ZASTĘPCZA

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mroczy posiada informacje, że w roku 2018 r. na terenie gminy Mrocza funkcjonowało łącznie 9 rodzin zastępczych i 1 pogotowie rodzinne i 1 Rodzinny Dom Dziecka

W rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo wychowawczych z terenu naszej gminy umieszczonych było 14 dzieci. Ponadto dzieci z gminy Mrocza umieszczone są w rodzinach zastępczych, Placówkach Opiekuńczo Wychowawczych i Rodzinnych Domach Dziecka poza gminą Mrocza. Dzieci trafiają do rodzin zastępczych i pogotowia ze względu na niewydolność opiekuńczo-wychowawczą rodziców jak również ze względu na interwencję Policji i alkoholizm rodziców.

Na 14 dzieci umieszczonych w powyższych placówkach i rodzinach zastępczych gmina ponosi koszty opieki i wychowania. W 2018 r. wydano na ten cel 70 774,54 zł. W przypadku 4 dzieci odpłatność wynosi 10%, w przypadku 2 dzieci odpłatność – wynosi 30% i w przypadku 8 dzieci odpłatność wynosi 50% kosztów utrzymania w pieczy zastępczej.

Tabela 20 Tabelaryczne zestawienie wykonania zadania Piecza Zastępcza

Wyszczególnienie	2016	2017	2018
Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	15	15	14
Koszt ponoszony przez gminę za pobyt dzieci w pieczy zastępczej	51 307,01	71 039,63	70 774,54

Źródło danych: MGOPS Mrocza

Ze względu na trudności opiekuńczo-wychowawcze rodziców uczniowie szkół podstawowych i gimnazjalnych decyzją komisji społeczno-wychowawczej zostają umieszczone w Socjoterapeutycznych Ośrodkach Szkolno-Wychowawczych i w Młodzieżowych Ośrodkach Wychowawczych.

Tabela 21 Tabelaryczne przedstawienie problemu umieszczenia dzieci w Ośrodkach Wychowawczych

	Liczba uczniów umieszczonych w 2018 roku		
	Szkoła Podstawowa im. Wojska Polskiego w Mroczy	Szkoła Podstawowa im. Adama Mickiewicza w Witosławiu	Niepubliczna Szkoła Podstawowa Stowarzyszenia „KMK KOS” Kosowo
Socjoterapeutyczne Ośrodki Szkolno-Wychowawcze	1	0	0
Młodzieżowe Ośrodki Wychowawcze	1	0	0
Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy	1	0	0
Razem	3	0	0

Źródło danych: MGOPS Mrocza

9. ASYSTENT RODZINY

Ośrodek zatrudnia w ramach umowy o pracę na czas określony 2 asystentów rodziny, którzy realizowali zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2018 r. poz. 988 ze zm.). Ustawa powstała dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości, zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności; dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci; w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiece nad dziećmi i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami.

Ponadto ustawa określa:

- zasady i formy wspierania rodziny przezwyciężającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- zasady i formy sprawowania pieczy zastępczej oraz pomocy w usamodzielnianiu jej

pełnoletnich wychowanków,

- zadania administracji publicznej w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej,
- zasady finansowania wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej,
- zadania w zakresie postępowania adopcyjnego.

Do zadań asystenta rodziny należy w szczególności:

- 1) opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym, o którym mowa w art. 11 ust. 1;
- 2) opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
- 3) udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- 4) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
- 5) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
- 6) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
- 7) wspieranie aktywności społecznej rodzin;
- 8) motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- 9) udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
- 10) motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
- 11) udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
- 12) podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- 13) prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
- 13a) realizacja zadań określonych w ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2016 r. poz. 1860 ze zm.);
- 14) prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
- 15) dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku, i przekazywanie tej oceny podmiotowi, o którym mowa w art. 17 ust. 1;
- 16) monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
- 17) sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;
- 18) współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;
- 19) współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą, o których mowa w art. 9a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390), lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną.

W 2018 r. wsparciem asystentów rodziny objęto 27 rodzin, w tym 6 zostało zobowiązanych do pracy z asystentem przez Sąd. Z 3 rodzinami zakończono współpracę: 2 ze względu na osiągnięcie celów, 1 ze względu na zaprzestanie współpracy

Tabela 22 Tabelaaryczne przedstawienie wykonania zadania Asystent Rodziny:

Wyszczególnienie	2016	2017	2018
Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta:	25	25	27

W tym liczba dzieci	54	55	54
W tym zobowiązanych przez Sąd	3	5	6
Liczba rodzin, z którymi zakończono współpracę, z tego:	7	4	3
- z uwagi na osiągnięcie celów	3	1	2
- z uwagi na zaprzestanie współpracy	4	3	1

Źródło danych: MGOPS Mrocza

W celu przeciwdziałania trudnościom związanym z opieką i wychowaniem dzieci, a także ze sprawami życia codziennego, zasadna jest dalsza praca z rodzinami. Rodziny uzyskujące dotychczasowe wsparcie stopniowo, a zarazem skutecznie podnoszą poziom swoich umiejętności wychowawczych, zawodowych oraz życiowych. Praca asystenta rodziny jest procesem długofalowym, a prowadzone działania, aby odniosły zamierzony skutek muszą być cały czas utrwalane, dlatego tak jak w latach poprzednich również w 2018 roku asystenci pomagali rodzinom w rozwiązywaniu codziennych spraw socjalno-bytowych, towarzyszyli członkom rodziny w urzędach, ośrodkach zdrowia i innych instytucjach, modelując i trenując umiejętności społeczne służące realizacji różnych spraw. Udzielali informacji oraz poszerzali świadomość w zakresie przysługujących klientom praw. Podstawą działania asystentów rodziny jest plan pracy z rodziną, opracowywany i realizowany we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym. Opracowany przez asystenta plan pracy z rodziną określa zakres działań mających na celu przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, zawiera terminy realizacji zaplanowanych działań oraz przewidywane efekty. Ponadto asystenci rodzin prowadzą karty pracy asystenta rodziny dokumentujące każde spotkanie asystenta z rodziną i opis działań przeprowadzonych z rodziną. Aby praca z rodziną przynosiła efekty stosowane są wielokierunkowe formy pomocy.

10. PRACA SOCJALNA

Praca socjalna jest obecnie profesją, która polega na prowadzeniu polityki społecznej w zakresie podnoszenia dobrobytu i poprawy, jakości życia.

Istnieje wiele definicji pracy socjalnej, ale najczęściej pojmuje się ją w sposób następujący:

Praca socjalna definiowana przez Helenę Radlińską określana jest mianem wydobywania i pomnażania sił ludzkich, na ich usprawnianiu i organizacji wspólnego działania dla dobra ludzi.

Kompleksową i bardzo szeroką definicję pracy socjalnej określa Komitet Rady Europejskiej: Praca socjalna jest specyficzną działalnością zawodową, mającą na celu lepszą adaptację wzajemną osób, rodzin, grup i środowiska społecznego, w jakim żyją oraz rozwijanie poczucia godności osobistej i odpowiedzialności jednostek na drodze odwoływania się do potencjalnych możliwości poszczególnych osób, do powiązań międzyprofesjonalnych, a także sił i środków społecznych (B. Szatur-Jaworska, „Teoretyczne podstawy pracy socjalnej”).

Międzynarodowe Stowarzyszenie Szkół Pracy Socjalnej wypracowało ogólną międzynarodową definicję określającą, że praca socjalna wspiera zmiany społeczne, rozwiązywanie problemów w stosunkach międzyludzkich oraz wydobywanie z ludzi sił i wolności, aby mogli osiągnąć dobrobyt. Używając teorii zachowań ludzkich i systemów społecznych praca socjalna oddziałuje tam, gdzie ludzie wchodzą w interakcje ze środowiskiem. Fundamentem pracy socjalnej są zasady praw człowieka i sprawiedliwości społecznej (D. Wolska-Prylińska, „Projekt socjalny w kształceniu i działaniu społecznym”).

Środowisko zawodowe oddziela profesjonalną pracę socjalną, jako działalność nakierowaną na pomaganie innym, pracę z drugim człowiekiem, skupienie się na rozwiązywaniu problemów jednostki, rodziny lub grupy społecznej od zjawiska błędnie w społeczeństwie utożsamianym z pracą socjalną – wypłacaniem zasiłków i świadczeń z pomocy społecznej (M. Granosik,, Profesjonalny wymiar pracy socjalnej”).

Klasyczne metody pracy socjalnej możemy sklasyfikować:

- pracę socjalną z jednostką (metoda indywidualnego przypadku),
- pracę socjalną z grupą/rodziną,
- pracę socjalną ze środowiskiem lokalnym.

W praktyce pracownicy socjalni zajmują się problemami, które zagrażają prawidłowemu funkcjonowaniu społeczeństwa i starają się łagodzić nierówności, które niekorzystnie oddziałują na sytuację materialną ludzi i społeczeństwa. Dlatego praktyka pracy socjalnej obejmuje profesjonalną pomoc dla jednostek, rodzin, grup, organizacji i społeczności, aby wzmocnić lub przywrócić ich zdolność do optymalnego funkcjonowania i stworzyć sprzyjające temu warunki społeczne.

Praca socjalna to działalność o charakterze pomocowym. Podstawowym jej celem jest niesienie wsparcia ludziom znajdującym się w trudnych sytuacjach, nie tylko związanych z problemami finansowymi, ale także życiowymi, psychicznymi czy emocjonalnymi. Praca socjalna może przybierać różne formy, od pomocy krótkotrwałej, czy nawet jednorazowej, po długofalowe działania. Jako najważniejsze formy pracy socjalnej wymienia się (za T. Kamińskim):

- **ratownictwo** – rozumiane jako działalność doraźna, która jest szybką reakcją w celu przezwyciężenia kryzysowej sytuacji – przykładem ratownictwa jest zapewnienie schronienia bezdomnym, czy powodzianom,
- **opieka** – obejmuje te sytuacje, w których ludzie nie są w stanie sami sobie poradzić – z tą formą pracy socjalnej można spotkać się w ośrodkach dla osób przewlekle chorych czy domach małego dziecka,
- **pomoc** – działania wspierające prawidłowy rozwój osób zagrożonych wykluczeniem społecznym – przykładem takiej działalności są kluby seniora, poradnie, świetlice,
- **kompensacja** – polega na wyrównywaniu braków, które utrudniają prawidłowy rozwój i funkcjonowanie.

Niezwykle ważne jest też zachowanie zasad pracy socjalnej, takich jak:

- **Akceptacja klienta** – przyjmowanie klienta takim, jakim jest, z jego słabościami i silnymi stronami, akceptowanie nieatrakcyjnych cech, czy destrukcyjnych aspektów zachowania i praca na pozytywach, na cechach stanowiących siłę klienta.
- **Uznanie indywidualności** – każdy z nas jest inny, każdy ma inne doświadczenia życiowe, kłopoty, każdy ma swoją historię z uwagi, na którą jest taki, a nie inny. Pracownik socjalny nie powinien traktować klienta jako przypadek, lecz jako indywidualność, która ma swoje prawa i potrzeby.
- **Celowe wyrażanie swoich uczuć i odczuć** – zachęcanie do dzielenia się treścią uczuć i uczuciami w sposób celowy podczas procesu pomagania; służy to oczyszczeniu, zmniejszeniu napięcia, co w przyszłości może sprawić, że jaśniej, klarowniej będą spoglądać na swój problem.
- **Postawa nie oceniająca** – opiera się na założeniu poszanowania godności i wartości człowieka.
- **Obiektywizm** – aby być obiektywnym nie należy oceniać, czyli diagnozujemy sytuację klienta bez osobistych uprzedzeń i bez oceniania.

- **Kontrolowanie zaangażowania emocjonalnego** – unikanie dwóch skrajnych postaw: od braku zainteresowania klientem, do nadmiernego identyfikowania się z klientem i jego problemem, ponieważ jedna i druga postawa jest negatywna.
- **Empatia** – ważne jest by pracownik socjalny był empatyczny, to znaczy potrafił współodczuwać z klientem, wczuć się w położenie drugiej osoby.
- **Samostanowienie** – pracownik powinien podczas pracy z klientem zbudować takie relacje, w których klient może dokonywać wyborów, nie należy narzucać rozwiązań klientom, bez manipulowania, czy nadmiernego kontrolowania.
- **Poufność** – klient musi mieć pewność, a pracownik przestrzegać tego, by nie ujawniać tajemnic rodziny, treści prowadzonych rozmów ani rozpowszechniać opinii lekarzy, psychologów czy innych specjalistów na ich temat.
- **Umożliwianie** – rozpoczyna się od uznania silnych stron klienta (praca na pozytywach), rozpoznaniu jego potencjału tak, by poprawić jego kompetencje społeczne. (za B. DuBois i K.K. Miley).

Przestrzegając tych zasad sprawiamy, że dokonuje się proces upodmiotowienia klienta/rodziny w przeciwieństwie do uprzedmiotowienia, w wyniku którego osoba traci poczucie kontroli nad własnym życiem, tym samym może zostać wykluczona ze społeczeństwa.

W pracy socjalnej najważniejsza jest pomoc do samopomocy. Oznacza to wsparcie osoby lub rodziny w jej trudnej sytuacji życiowej, przy jednoczesnym nie wyręczaniu jej w rozwiązywaniu problemu. Powołując się na Kazimierę Wódcę – udzielanie takich form wsparcia, które potrafią pobudzić własną aktywność osoby czy rodziny, które nie uzależniają od instytucji pomocy, natomiast sprzyjają samodzielnym poszukiwaniom rozwiązań trudnych sytuacji życiowych. Poza podejściem podmiotowym w pracy z rodziną ważne jest też podejście systemowe, czyli włączanie wszystkich członków rodziny do rozwiązywania problemów.

W ramach pracy socjalnej zostały przeprowadzone 2 spotkania dla mieszkańców Gminy Mrocza.

1. W dniu 23.03.2018 odbyły się warsztaty dla osób korzystające z pomocy w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD) w Podprogramie 2017 pt. „Ekonomiczne skutki marnotrawienia żywności” dla 130 osób.
2. W dniu 16.11.2018 odbyło się spotkanie dla seniorów w MGOPS w Mroczy pt. „Świadomy i bezpieczny senior”. W spotkaniu wzięło udział 10 osób

W 5 pracowników socjalnych realizowało pracę socjalną w 301 rodzinach (60,2 rodziny na 1 pracownika) przy liczbie osób w rodzinie – 865 (173 osób na 1 pracownika). Spisano 137 kontraktów socjalnych a także przeprowadzono 52 wywiady alimentacyjne na rzecz osób ubiegających się o pomoc.

Tabela 23 Tabelaryczne zestawienia wykonania zadania Praca socjalna:

Wyszczególnienie	2016	2017	2018
Liczba rodzin	423	378	301
Ilość rodzin na 1 pracownika socjalnego	84,6	75,6	60,2
Liczba osób w rodzinie	1 239	1 105	865
Liczba kontraktów	129	72	137
Liczba wywiadów	103	69	52

alimentacyjnych			
-----------------	--	--	--

Źródło danych: MGOPS Mrocza

11. PRZECIWDZIAŁANIE UZALEŻNIENIOM

Plan wydatków na rok 2018 zakładał **199 000 zł**: przeciwdziałanie alkoholizmowi – 195 650 zł, zwalczanie narkomanii – 3 350 zł.

Plan został wykonany w wys. 149 329,53 zł, tj. 75,04%.

Tabela 24 Tabelaaryczne przedstawienie wykonania zadania Przeciwdziałanie uzależnieniom:

Wyszczególnienie	2016	2017	2018
Plan wydatków, w tym:	193 594	196 500	199 000
- zwalczanie narkomanii	1 400	2 000	3 350
- przeciwdziałanie alkoholizmowi	192 194	194 500	195 650
Wykonanie	131 398,70 67,87%	139 062,47 70,77%	149 329,53 75,04%

Źródło danych: MGOPS Mrocza

W terminie 23.06. 2018 roku do 02.07.2018 r. odbyły się kolonie profilaktyczne do miejscowości Rzucewo (woj. pomorskie). W koloniach uczestniczyło 14 dzieci z Gminy Mrocza. Organizatorem kolonii była firma Monika Sajnaj – LUTUR- Lublin.

Uczestnicy kolonii wrócili pełni dobrych wrażeń, wypoczęci i zadowoleni. Organizator zapewnił pełną obsługę: transport, zakwaterowanie, wyżywienie, ubezpieczenie, opiekę wykwalifikowanej kadry, bogaty program turystyczny oraz zajęcia wychowawczo-rekreacyjne i profilaktyczno-socjoterapeutyczne.

12. PROGRAM OPERACYJNY POMOC ŻYWNOŚCIOWA 2014-2020

Od końca 2014 r. w Polsce realizowany jest Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (PO PŻ). Program współfinansowany jest ze środków Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (Fund for European Aid to the Most Deprived – FEAD).

Program został opracowany zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 223/2014 z dnia 11 marca 2014 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym. (Dz.Urz.UE L 72 z 12.03.2014r., str.1).

PO PŻ jest finansowany ze środków Unii Europejskiej (FEAD) i ze środków krajowych (budżet państwa).

Główny cel Programu to udzielenie wsparcia osobom doświadczającym najgłębszych form ubóstwa poprzez udostępnienie pomocy żywnościowej w formie paczek lub posiłków. Funkcję Instytucji Zarządzającej Programem (IZ) pełni Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Instytucji Pośredniczącej (IP) – Agencja Rynku Rolnego (ARR), która jest odpowiedzialna m.in. za podpisywanie umów z dostawcami żywności oraz organizacjami

partnerskimi, których zadaniem jest dystrybucja produktów żywnościowych na poziomie regionalnym i lokalnym.

Organizacje zobowiązane są prowadzić tzw. działania towarzyszące, mające na celu włączenie społeczne osób najbardziej potrzebujących. Poza pomocą żywnościową będą one uczestniczyć w różnego rodzaju zajęciach aktywizujących – warsztatach, m.in. z zakresu właściwego zarządzania domowym budżetem czy optymalnego wykorzystania otrzymywanej żywności, aby zapobiec jej marnotrawieniu.

Celem ogólnym operacji w ramach Podprogramów jest zapewnienie najuboższym mieszkańcom Polski pomocy żywnościowej oraz uczestnictwa w działaniach w ramach środków towarzyszących **w okresie sierpień 2017- czerwiec 2018 (Podprogram 2017) oraz wrzesień 2018-czerwiec 2019 (Podprogram 2018).**

Uprawnienie do korzystania z pomocy żywnościowej jest uwarunkowane znajdowaniem się w trudnej sytuacji życiowej (sytuacje takie wymienia art. 7 ustawy o pomocy społecznej) oraz spełnianiem kryterium dochodowego, które zostało określone na poziomie do 200 % kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania ze świadczeń pomocy społecznej, tj. w przypadku osoby samotnej: **1 268 zł netto**, w przypadku rodziny: **1 028 zł netto**.

W związku z wejściem w życie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 lipca 2018 w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz.U. z 2018r. poz.1358) od dnia 1 października 2018r. kryterium dochodowe dla rodzin lub osób samotnie gospodarujących ubiegających się o skierowanie dla uzyskania pomocy w formie artykułów żywnościowych w ramach Podprogramu 2018 wynosi odpowiednio:

1 402 PLN -dla osoby samotnie gospodarującej,

1 056 PLN -dla osoby w rodzinie.

Skierowania do otrzymania pomocy żywnościowej wydają Ośrodki Pomocy Społecznej.

Od lipca 2015 roku Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mroczy współpracuje z **Polskim Komitetem Pomocy Społecznej w Bydgoszczy** w ramach współpracy w zakresie nieodpłatnej dystrybucji gotowych artykułów spożywczych w ramach **Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 Europejskiego Funduszu Najbardziej Potrzebującym (FEAD).**

Od sierpnia 2016 r. organizacje zobowiązane są prowadzić tzw. działania towarzyszące, mające na celu włączenie społeczne osób najbardziej potrzebujących. Poza pomocą żywnościową osoby uczestniczą w różnego rodzaju zajęciach aktywizujących – warsztatach, m.in. z zakresu właściwego zarządzania domowym budżetem czy optymalnego wykorzystania otrzymywanej żywności, aby zapobiec jej marnotrawieniu.

W 2018 roku Przeprowadzono działania w ramach środków towarzyszących kwalifikowanych (130osób). 27 marca 2018r. odbyły się warsztaty ekonomiczne w ramach działań środków towarzyszących- kwalifikowanych pt. „Ekonomiczne skutki marnotrawienia żywności”.

Program realizuje Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mroczy poprzez pracowników socjalnych, asystentów rodziny i wolontariuszy.

Grupy osób najbardziej potrzebujący, do których będzie skierowana pomoc żywnościowa:

- Bezdomni,
- Niepełnosprawni,
- Migranci, osoby obcego pochodzenia, mniejszości narodowe (w tym społeczności

- marginalizowane, takie jak Romowie),
- Pozostałe grupy odbiorców spełniające kryteria określone jw.

Rodzaje artykułów spożywczych w poszczególnych grupach towarowych:

- Artykuły warzywne i owoce (groszek z marchewką, fasola biała, koncentrat pomidorowy, buraczki wiórki, powidła śliwkowe),
- Artykuły skrobiowe (makaron jajeczny, makaron kukurydziany bezglutenowy, ryż biały, kasza gryczana, herbatniki maślane),
- Artykuły mleczne (mleko UHT, ser podpuszczkowy dojrzewający),
- Artykuły mięsne (gulasz wieprzowy z warzywami, szynka drobiowa, szynka wieprzowa mielona, kabanosy, filet z makreli w oleju), brak gulaszu wieprzowego w Podprogramie 2018,
- Cukier biały,
- Tłuszcze - olej rzepakowy,
- Dania gotowe (gołąbki w sosie pomidorowym) – nowe danie w Podprogramie 2018

Zestaw artykułów spożywczych na Podprogram 2017, który był realizowany do 30 czerwca 2018 roku obejmuje:

- Groszek z marchewką 4 kg,
- Fasola biała 4 kg,
- Koncentrat pomidorowy 1,76 kg,
- Buraczki wiórki 1,05 kg,
- Powidła śliwkowe 1,5 kg,
- Makaron jajeczny 4,5 kg,
- Makaron kukurydziany bezglutenowy 0,5 kg,
- Ryż biały 4 kg,
- Kasza gryczana 2 kg,
- Herbatniki maślane 0,6 kg,
- Mleko UHT 7 l,
- Ser podpuszczkowy dojrzewający 2,4 kg
- Gulasz wieprzowy z warzywami 1,7 kg,
- Szynka drobiowa 3 kg,
- Szynka wieprzowa mielona 2,1 kg,
- Pasztet wieprzowy 0,64 kg,
- Filet z makreli w oleju 1,7 kg,
- Cukier biały 4 kg,
- Olej rzepakowy 4 l,
- Kabanosy wieprzowe 0,36 kg,
- Miód wielokwiatowy 0,4 kg.

Zestaw na Podprogram 2018, który jest realizowany od września 2018r. do czerwca 2019r. obejmuje artykuły spożywcze w łącznej ilości ok.49 kg w tym:

1. Artykuły warzywne i owoce

- Groszek z marchewką 3,60 kg,
- Fasola biała 3,60 kg
- Koncentrat pomidorowy 1,60 kg,

- Buraczki wiórki 1,05 kg,
  - Powidła śliwkowe 1,80 kg,
2. Artykuły skrobiowe
- Makaron jajeczny 4,50 kg
  - Makaron kukurydziany bezglutenowy 0,5 kg,
  - Ryż biały 3 kg,
  - Kasza gryczana 1,5 kg,
  - Herbatniki maślane 0,8 kg,
3. Artykuły mleczne
- Mleko UHT 7 l,
  - Ser podpuszczkowy dojrzewający 2,4 kg,
4. Artykuły mięsne
- Szynka drobiowa 3 kg,
  - Szynka wieprzowa mielona 2,1 kg,
  - Pasztet wieprzowy 0,64 kg,
  - Kabanosy wieprzowe 0,36 kg,
  - Filet z makreli w oleju 1,7 kg,
5. Cukier
- Cukier biały 4 kg,
  - Miód wielokwiatowy 0,4 kg,
6. Tłuszcze
- Olej rzepakowy 4 l,
7. Dania gotowe
- Gołąbki w sosie pomidorowym 1,6 kg.

Osobom najbardziej potrzebującym w okresie od stycznia do czerwca 2018r wydano 31,20964 ton żywności, natomiast w terminie od września do grudnia 2018r. 24,02083 ton żywności.

Łącznie przekazano w 2018r. 55,2305 ton żywności.

W ramach realizowanego programu poniesiono koszty transportu w 2018r. w wysokości 6 088,50 złotych

Łączna ilość osób objętych pomocą: 1 876.

Tabela 25 Tabelaryczne przedstawienie wykonanie zadania PO PŻ:

Rok	Waga towaru w tonach	Koszty transportu w złotych	Liczba osób objętych pomocą	Liczba osób objętych działaniami towarzyszącymi	Ilość dostaw
2016	64,7222	4 551,00	1 068	270	4
2017	67,9500	7 872,00	1 136	130	8
2018	55,2305	6 088,50	1 876	130	6
Łącznie	187,9027	18 511,50	4 080	530	18

Źródło danych: MGOPS Mrocza

13. WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI, W TYM POZARZĄDOWYMI

13.1 Mroteckie Stowarzyszenie „Klub Abstynenta”

Siedzibą Klubu jest Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mroczy, ul. Łąkowa 7. Celem Klubu jest kształcenie wśród swoich członków i młodzieży dążeń do całkowitego powstrzymania się od picia wszelkich napojów alkoholowych.

Na zewnątrz Stowarzyszenie propaguje trzeźwość oraz zmianę obyczajów z życia rodziny i jednostki napojów alkoholowych, jako stałych składników zwykłych wydarzeń i różnych okoliczności, zagospodarowania wolnego czasu dla członków Klubu, młodzieży i dzieci poprzez działalność wychowawczą i kulturalno- oświatową.

MGOPS nie posiada informacji o działaniach podjętych w 2018 roku przez KLUB.

13.2 Klub Pacjenta „Przystań Nadziei”

Siedziba Klubu Pacjenta „Przystań Nadziei” do dnia 31.05.2017 r. mieściła się przy Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Mroczy, ul. Łąkowa 7, natomiast od 01.06.2017 r. – ul. Łąkowa 5 Prezesem Fundacji jest dr n. med. Maria Magdalena Linka, wiceprezesem – Renata Maria Kaźmierczak, natomiast sekretarzem - Eugeniusz Mechliński. Jego celem jest pomoc osobom cierpiącym na schizofrenię i inne zaburzenia psychiczne.

Dnia 29 maja 2017 roku zawarta została umowa na odpłatne użyczenie lokalu użytkowego przy ul. Łąkowej 5 w Mroczy (o powierzchni 53,99 m²) między Gminą Mrocza a Fundacją. Okres trwania umowy: do 31.05.2020 r.

13.3 Spółdzielnia socjalna „Wspólnota”

Od 7.02.2011 r. przy Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Mroczy ma swoją siedzibę Spółdzielnia Socjalna „Wspólnota”. Prezesem Spółdzielni jest Pani Hanna Beyer. Spółdzielnia oferuje:

- usługi opiekuńcze obejmujące: osoby starsze, chore, niepełnosprawne, dzieci;
- pomoc w robieniu zakupów,
- pomoc w pracach domowych: sprzątanie mieszkań, mycie okien,
- usługi sprzątające,
- usługi porządkowania terenów zielonych: przekopanie gleby, przegrabienie, sianie, usuwanie chwastów, obsypywanie korą powierzchni, koszenie trawników, strzyżenie żywopłotów, przecinkę drzew i krzewów, pocięcie drewna na kawałki wsadowe,
- usługi porządkowania po budowach,
- sprzątanie obiektów sportowych.

Pomoc może być świadczona 7 dni w tygodniu (również w soboty i niedziele).

Dnia 8.01.2018 r. została podpisana umowa przez Gminę Mrocza a Spółdzielnię Socjalną „WSPÓLNOTA” dot. odpłatnego użytkowania lokalu użytkowego, położonego w budynku przy ul. Łąkowej 7. Okres trwania umowy: do 31.12.2018 r.

14. DODATKOWE ZADANIA ZLECONE

14.1 Świadczenia rodzinne

Realizowane były zgodnie z ustawą o świadczeniach rodzinnych z dnia 28 listopada 2003 r. (tj. Dz. U. z 2018 r., poz. 2220 ze zm.).

Świadczenia rodzinne obejmują:

- zasiłek rodzinny oraz 7 dodatków do zasiłku rodzinnego,
- świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek

opiekuńczy, zasiłek dla opiekuna

- jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka.
- świadczenie rodzicielskie.

14.1.1. Zasiłek rodzinny - zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 sierpnia 2015 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna (Dz. U. 2015 r. poz. 1238 ze zm.) od dnia 1 listopada 2015 roku wynosi **674,00 zł** na osobę w rodzinie lub **764,00 zł** na osobę w rodzinie, w której jest dziecko niepełnosprawne,

Kwoty zasiłku rodzinnego i dodatków wynoszą:

- **95,00 zł** na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia,
- **124,00 zł** na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia,
- **135,00 zł** na dziecko w wieku powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia.

14.1.2. Dodatki

- dodatek do zasiłku rodzinnego z tyt. samotnego wychowywania dziecka wynosi **193,00 zł** miesięcznie na dziecko, nie więcej jednak niż **386,00 zł** na wszystkie dzieci,
- dodatek do zasiłku rodzinnego z tyt. wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej wynosi **95,00 zł** miesięcznie na trzecie i następne dziecko uprawnione do zasiłku rodzinnego,
- dodatek do zasiłku rodzinnego z tyt. kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego wynosi: **90,00 zł** miesięcznie na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia, **110,00 zł** miesięcznie na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 24 roku życia,
- dodatek do zasiłku rodzinnego z tyt. podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania wynosi:
- **113,00 zł** miesięcznie na dziecko w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły ponadgimnazjalnej, lub szkoły artystycznej, w której realizowany jest obowiązek szkolny i obowiązek nauki, a także szkoły podstawowej lub gimnazjum w przypadku dziecka lub osoby uczącej się legitymującej się orzeczeniem niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności,
- **69,00 zł** miesięcznie na dziecko w związku z dojazdem z miejsca zamieszkania do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły, w przypadku dojazdu do szkoły ponadgimnazjalnej, a także szkoły artystycznej, w której realizowany jest obowiązek szkolny i obowiązek nauki w zakresie odpowiadającym nauce w szkole ponadgimnazjalnej.
- **100,00 zł**- dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego.

14.1.3. „Złotówka za złotówkę”

Od **1 stycznia 2016 r.** obowiązuje nowe brzmienie art. 5 ust. 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych, który wprowadził nowy sposób ustalania wysokości przysługujących zasiłków rodzinnych wraz dodatkami w przypadku przekroczenia kryterium dochodowego uprawniającego do zasiłku rodzinnego (tzw. Mechanizm złotówka za złotówkę). Zgodnie z art. 3 ust. 3 ustawy w przypadku, gdy dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie lub dochód osoby uczącej się przekracza kwotę uprawniającą daną rodzinę lub osobę uczącą się do zasiłku rodzinnego pomnożoną przez liczbę członków danej rodziny o kwotę nie wyższą niż łączna kwota zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami przysługujących danej rodzinie w okresie zasiłkowym, na który jest ustalane prawo do tych świadczeń, zasiłek rodzinny wraz z dodatkami przysługują w wysokości różnicy między łączną kwotą zasiłków rodzinnych wraz dodatkami, a kwotą, o którą

został przekroczony dochód rodziny. Łączną kwotę zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami, o której mowa w zdaniu poprzednim, stanowi suma przysługujących danej rodzinie w danym okresie zasiłkowym:

- zasiłków rodzinnych podzielonych przez liczbę miesięcy, na które danej rodzinie jest ustalane prawo do tych zasiłków;
- dodatków do zasiłku rodzinnego z tytułu: opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, samotnego wychowywania dziecka, wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, kształcenia i rehabilitacji dziecka – podzielonych przez liczbę miesięcy, na które danej rodzinie jest ustalane prawo do tych dodatków;
- dodatków do zasiłku rodzinnego z tytułu: urodzenia dziecka, rozpoczęcia roku szkolnego, podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania -podzielonych przez 12.

W przypadku, gdy wysokość zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami przysługująca danej rodzinie, ustalona zgodnie z powyższym mechanizmem jest niższa niż 20,00 złotych, świadczenia te nie przysługują (art. 5 ust. 3-3d ustawy).

14.1.4 Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje w wysokości **153,00 zł** miesięcznie do 31 października 2018 roku. Od 1 listopada 2018 roku w wysokości 184,42 złote i nie jest zależny od kryterium dochodowego. Prawo do zasiłku pielęgnacyjnego ustala się na czas nieokreślony, chyba że orzeczenie o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności zostało wydane na czas określony, wówczas prawo do zasiłku pielęgnacyjnego ustala się do ostatniego dnia miesiąca, w którym upływa termin ważności orzeczenia.

14.1.5 Świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej przysługuje:

- 1) matce albo ojcu,
  - 2) opiekunowi faktycznemu dziecka,
  - 3) osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
  - 4) innym osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (tj. Dz. U. z 2018 r. poz. 950) ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności
- jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Osobom, o których mowa w pkt 4, innym niż spokrewnione w pierwszym stopniu z osobą wymagającą opieki, przysługuje świadczenie pielęgnacyjne w przypadku, gdy spełnione są łącznie następujące warunki:

- 1) rodzice osoby wymagającej opieki nie żyją, zostali pozbawieni praw rodzicielskich, są małoletni lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- 2) nie ma innych osób spokrewnionych w pierwszym stopniu, są małoletnie lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- 3) nie ma ww. osób (tj. opiekuna faktycznego dziecka, osoby będącej rodziną zastępczą spokrewnioną w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej; (tj. Dz. U. z 2018 r. poz. 998 ze zm.), lub legitymują się orzeczeniem o

znacznym stopniu niepełnosprawności.

Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje, jeżeli niepełnosprawność osoby wymagającej opieki powstała:

1) nie później niż do ukończenia 18. roku życia lub

2) w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej, jednak nie później niż do ukończenia 25. roku życia.

Od 1 stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2018 r. wysokość świadczenia wynosiła **1 477,00** złotych.

14.1.6 Specjalny zasiłek opiekuńczy

Świadczenie obowiązuje od 01.01.2013 r. na podstawie ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw wprowadzająca **zmiany odnośnie świadczenia pielęgnacyjnego (Dz. U. z 2012 r. poz. 1548)**.

Specjalny zasiłek opiekuńczy jest świadczeniem, przeznaczonym dla osób, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (tj. Dz. U. z 2018 r. poz. 550) ciąży obowiązek alimentacyjny, jeżeli rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w związku z koniecznością sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Zgodnie z kodeksem rodzinnym i opiekuńczym zobowiązanymi do alimentacji są: krewni w linii prostej (dziecko – rodzic – dziadkowie), rodzeństwo, małżonkowie oraz byli małżonkowie, strony stosunku przysposobienia, powinowaci (jeden z małżonków względem dziecka drugiego małżonka, pasierb, pasierbica, ojczym, macocha) oraz ojciec nie będący mężem matki dziecka w stosunku do tej matki.

Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje, jeżeli łączny dochód rodziny osoby sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty **764,00 zł**. Wysokość świadczenia wynosi do 31 października 2018 roku wynosiła **520,00 zł**, **natomiast os 1 listopada 2018 roku 620,00 złotych**.

14.1.7 Zasiłek dla opiekuna

W Dzienniku Ustaw z dnia 30 kwietnia 2014 r. poz. 567, opublikowana została ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów.

Celem ustawy jest realizacja wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 5 grudnia 2013 r. (sygn. akt K 27/13), w którym Trybunał Konstytucyjny uznał, że art. 11 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1548) jest niezgodny z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Zasiłek dla opiekuna, w kwocie **520 zł do 31 października 2018 roku, natomiast od 1 listopada 2018 roku 620 złotych**, przysługuje osobie, jeżeli decyzja o przyznaniu jej prawa do świadczenia pielęgnacyjnego wygasła z mocy prawa z dniem 1 lipca 2013 r., na podstawie uznanego za niekonstytucyjny art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw.

Dodatkowe warunki przyznania zasiłku dla opiekuna, to nieposiadanie przez opiekuna prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego lub świadczenia pielęgnacyjnego w okresie, na który ubiega się o zasiłek dla opiekuna, a także brak prawa innej osoby do specjalnego zasiłku opiekuńczego lub świadczenia pielęgnacyjnego na osobę wymagającą opieki (art. 2 ust. 5 ustawy o ustaleniu

i wypłacie zasiłków dla opiekunów).

Ponadto, od rolników, małżonków rolników lub domowników rolników ubiegających się o przyznanie zasiłku dla opiekuna, którym opieka nad niepełnosprawnym członkiem rodziny uniemożliwia prowadzenie gospodarstwa rolnego/wykonywanie w nim pracy, wymagane było także złożenie odpowiedniego oświadczenia o zaprzestaniu prowadzenia gospodarstwa rolnego lub wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym (art. 3 ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów), złożonego pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie był obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.

14.1.8 Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się żywego dziecka

Przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka, **jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekroczy kwoty 1922,00 zł.** Powyższe zmiany wynikają z ustawy z dnia 12 października 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych (poz. 1255).

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka przysługuje, jeżeli matka dziecka pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do dnia porodu.

Zaświadczenie o pozostawaniu matki dziecka pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do dnia porodu może wystawić lekarz lub położna. Warunek udokumentowania pozostawania matki dziecka pod opieką medyczną nie dotyczy osób będących prawnymi albo faktycznymi opiekunami dziecka, a także osób, które przysposobiły dziecko. Wzór zaświadczenia został określony w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 14 września 2010 r. w sprawie formy opieki medycznej nad kobietą w ciąży, uprawniającej do dodatku z tytułu urodzenia dziecka oraz wzoru zaświadczenia potwierdzającego pozostawanie pod tą opieką (Dz. U. Nr 183, poz. 1234). Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka przysługuje w wysokości **1000 zł** na jedno dziecko.

Wniosek o wypłatę jednorazowej zapomogi składa się w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka. W przypadku gdy wniosek dotyczy dziecka objętego opieką prawną, opieką faktyczną albo dziecka przysposobionego wniosek składa się w terminie 12 miesięcy od dnia objęcia dziecka opieką albo przysposobienia, nie później niż do ukończenia przez dziecko 18-go roku życia. Wniosek złożony po terminie organ właściwy pozostawia bez rozpoznania.

Rada Gminy w drodze uchwały może przyznać zamieszkałym na terenie jej działania osobom jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia ich dziecka. Szczegółowe zasady udzielania zapomogi określa uchwała Rady Gminy. W związku z urodzeniem się jednego dziecka może być przyznana tylko jedna zapomoga. Wpłaty zapomóg finansowane są ze środków własnych gminy. Gmina Mroczka nie przystąpiła do realizacji w tym zakresie.

14.1.9 Świadczenie rodzicielskie

Uchwalona przez Sejm w dniu 24 lipca 2015 r. ustawa o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw wprowadziła od 1 stycznia 2016 r. nowe świadczenie rodzinne – świadczenie rodzicielskie w wys. **1 000 zł** miesięcznie, dla rodziców, którym nie przysługują urlopy w związku z urodzeniem się dziecka; jak np. osoby bezrobotne, studenci, uczniowie, osoby pracujące na podstawie umów cywilno-prawnych, niezależnie od dochodu rodziny.

Świadczenie rodzicielskie przysługuje:

1) matce albo ojcu dziecka;

2) opiekunowi faktycznemu dziecka (tj. osobie faktycznie opiekującej się dzieckiem, jeżeli wystąpiła z wnioskiem do sądu rodzinnego o przysposobienie dziecka) w przypadku objęcia opieką dziecka w wieku do ukończenia 7. roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego - do ukończenia 10. roku życia;

3) rodzinie zastępczej, z wyjątkiem rodziny zastępczej zawodowej, w przypadku objęcia opieką dziecka w wieku do ukończenia 7. roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego - do ukończenia 10. roku życia;

4) osobie, która przysposobiła dziecko, w przypadku objęcia opieką dziecka w wieku do ukończenia 7. roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego - do ukończenia 10. roku życia.

Świadczenie rodzicielskie przysługuje przez okres:

1) 52 tygodni - w przypadku urodzenia jednego dziecka przy jednym porodzie, przysposobienia jednego dziecka lub objęcia opieką jednego dziecka;

2) 65 tygodni - w przypadku urodzenia dwojga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia dwojga dzieci lub objęcia opieką dwojga dzieci;

3) 67 tygodni - w przypadku urodzenia trojga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia trojga dzieci lub objęcia opieką trojga dzieci;

4) 69 tygodni - w przypadku urodzenia czworga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia czworga dzieci lub objęcia opieką czworga dzieci;

5) 71 tygodni - w przypadku urodzenia pięciorga i więcej dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia pięciorga i więcej dzieci lub objęcia opieką pięciorga i więcej dzieci.

Aby objąć wsparciem jak największą grupę osób i zapewnić rodzicom jak największe wsparcie materialne w pierwszym okresie życia dziecka, świadczenie rodzicielskie w wysokości 1000 zł miesięcznie nie jest uzależnione od kryterium dochodowego (jest to kwota netto, gdyż świadczenie rodzicielskie nie podlega opodatkowaniu, ani innym obciążeniom).

Kwotę świadczenia rodzicielskiego przysługującą za niepełny miesiąc ustala się, dzieląc kwotę świadczenia przez liczbę wszystkich dni kalendarzowych w tym miesiącu, a otrzymaną kwotę mnoży się przez liczbę dni kalendarzowych, za które świadczenie przysługuje. Kwotę świadczenia przysługującą za niepełny miesiąc zaokrągla się do 10 groszy w górę.

Osobie uprawnionej do świadczenia rodzicielskiego przysługuje:

1) w tym samym czasie jedno świadczenie rodzicielskie bez względu na liczbę wychowywanych dzieci;

2) jedno świadczenie rodzicielskie w związku z wychowywaniem tego samego dziecka.

14.1.10 Dane statystyczne w Świadczeniach Rodzinnych

Tabela 26 - Liczba złożonych wniosków w Świadczeniach Rodzinnych

Wyszczególnienie	2016	2017	2018
Zasiłek rodzinny z dodatkami	633	564	539
Zasiłek pielęgnacyjny	69	70	81
Świadczenie pielęgnacyjne	23	14	21
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	75	66	84
Wniosek o zmianę świadczenia w	62	26	46

związku ze zmianą sytuacji życiowej			
Specjalny zasiłek opiekuńczy	16	26	30
Zasiłek dla opiekuna*	0	1	-
Świadczenie rodzicielskie	54	36	30
RAZEM	932	803	831

Źródło danych: MGOPS Mroczka

* zasiłek dla opiekuna został wprowadzony w roku 2014 **wyłącznie** dla osób, które utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 1 lipca 2013 r. w związku z wygaśnięciem decyzji przyznającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego.

Z powyższej tabeli wynika, że w 2018 r. nastąpił spadek liczby wniosków: na zasiłek rodzinny z dodatkami, natomiast wzrosła liczba wniosków na pozostałe wymienione formy wsparcia poza świadczeniem rodzicielskim.

Tabela 27- Liczba wydanych decyzji w Świadczeniach Rodzinnych

Wyszczególnienie	2016	2017	2018
Zasiłek rodzinny z dodatkami	644	684	611
Zasiłek pielęgnacyjny	69	74	284
Świadczenie pielęgnacyjne	26	14	70
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	70	65	82
Inne (zmiana, uchylenie)	192	51	99
Specjalny zasiłek opiekuńczy	18	22	35
Zasiłek dla opiekuna	3	1	15
Świadczenie rodzicielskie	54	36	30
RAZEM	1 073	947	1 225

Źródło danych: MGOPS Mroczka

Tabela 28 -Tabelaryczne zestawienie wykonania zadania Świadczenia Rodzinne

Wyszczególnienie		Liczba rodzin		Liczba świadczeń		Kwota świadczeń	
		2017	2018	2017	2018	2017	2018
Świadczenia rodzinne i opiekuńcze, w tym:		625	622	21 150	20 272	3 731 479	3 682 041
<i>W tym:</i>	<i>zasiłek rodzinny, w tym zł/zł</i>	X		10 997 581	10 495 781	1 279 135 42 737	1 199 893 57 185

	<i>dodatki do zasiłków rodzinnych, w tym zł/zł</i>	X	5 801 700	5522 849	587 510 22 283	568 397 25 948
	<i>Zasiłek pielęgnacyjny</i>	X	2 974	2 878	455 022	454 516
	<i>Świadc. pielęgnacyjne</i>	X	584	563	818 504	830 841
	<i>Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka (niezależnie od dochodu)</i>	X	66	82	66 000	82 000
	<i>Specjalny zasiłek opiekuńczy</i>	X	158	185	81 238	96 900
	<i>Zasiłek dla opiekuna</i>	13	?	182	129	94 388
	<i>Świadczenie rodzicielskie</i>	-	x	388	418	349 682
						382 968

Źródło danych: MGOPS Mrocza

Za osoby pobierające świadczenia pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy i zasiłek dla opiekuna tut. ośrodek odprowadza składki na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne.

Tabela 29 - ubezpieczenie emerytalno-rentowe i zdrowotne w Świadczeniach Rodzinnych

<i>Wyszczególnienie</i>	<i>Liczba świadczeń</i>		<i>Kwota świadczeń</i>	
	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>
Składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe emeryt-rentowe	745	638	219 766	193 550
Składki na ubezpieczenie zdrowotne	219	219	22 127	20 494
Łącznie	964	857	241 893	214 044

Źródło danych: MGOPS Mrocza

Ponadto osoby, które pobrały nienależnie świadczenia rodzinne, są obowiązane do ich zwrotu. Kwoty nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych ustalone ostateczną decyzją podlegają potrąceniu z wypłacanych świadczeń rodzinnych. Nienależnie pobrane świadczenia rodzinne podlegają egzekucji w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Organ właściwy, który wydał decyzję w sprawie nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych, może umorzyć kwotę nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych łącznie z odsetkami w całości lub w części, odroczyć termin płatności albo rozłożyć na raty, jeżeli zachodzą szczególnie uzasadnione okoliczności dotyczące sytuacji rodziny.

Egzekucję nienależnie pobranych świadczeń prowadzi się na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych, tj. dokonuje potrąceń z bieżąco wypłacanych świadczeń oraz zgodnie z ustawą o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (tj. Dz. U. z 2018 r., poz. 1314 ze zm.).

Za nienależnie pobrane świadczenia rodzinne uważa się świadczenia rodzinne wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie lub zawieszenie prawa do świadczeń rodzinnych albo wstrzymanie wypłaty świadczeń rodzinnych w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca te świadczenia była pouczona o braku prawa do ich pobierania. Kwoty nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych ustalone ostateczną decyzją podlegają potrąceniu z wypłacanych świadczeń rodzinnych. W sprawie nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych Ośrodek rozkłada należności na raty, jeżeli zachodzą szczególnie uzasadnione okoliczności dotyczące

sytuacji rodziny.

Tabela 30 – zestawienie należności w Świadczeniach Rodzinnych

Stan należności na dzień 31.12		Kwota odzyskanych świadczeń		Kwota świadczeń przekazana do budżetu państwa	
2017	2018	2017	2018	2017	2018
3 539	10 453	4 353	8 683	2 410	1 592

Źródło danych: MGOPS Mrocza

Tabela 31 - Informacje statyczne w Świadczeniach Rodzinnych

L.p.	Wyszczególnienie	2016	2017	2018
1.	Liczba rodzin pobierających świadczenia rodzinne	645	625	622
2.	Liczba rodzin pobierających zasiłek rodzinny, w tym	441	426	404
2.1	Na 1 dziecko	161	156	142
2.2	Na 2 dzieci	172	166	159
2.3	Na 3 dzieci	82	77	77
2.4	Na 4 i więcej dzieci	26	27	26

Źródło danych: MGOPS Mrocza

14.2 Świadczenia Wychowawcze - Rodzina 500 Plus

Od 1 kwietnia 2016 r. MGOPS w Mroczu realizuje zadanie zgodnie z ustawą o pomocy państwa w wychowaniu dzieci z dnia 17 lutego 2016r.- (tj. Dz. U. z 2018 r. poz. 2134 ze zm.).

Celem świadczenia wychowawczego jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego podstawowych potrzeb życiowych.

Świadczenie wychowawcze, przysługuje obywatelom Rzeczypospolitej Polskiej oraz innym osobom, którym na podstawie przepisów wspólnotowych oraz umów międzynarodowych przyznane zostały analogiczne do posiadanych przez obywateli prawa w zakresie świadczeń społecznych. Jednocześnie ustawa warunkuje prawo do świadczenia wychowawczego od zamieszkiwania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres, w którym świadczenie to ma przysługiwać, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

Świadczenie wychowawcze - w wysokości 500,00 zł miesięcznie - na drugie i kolejne dziecko w rodzinie, do dnia ukończenia przez dziecko 18 roku życia przysługuje: matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka bez względu na wysokość dochodu. Świadczenie wychowawcze przysługuje także na pierwsze dziecko, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty **800,00 zł**. Jeżeli członkiem rodziny jest dziecko niepełnosprawne, świadczenie wychowawcze przysługuje na pierwsze dziecko, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty **1 200,00 zł**.

Wysokość świadczenia wychowawczego nie jest wliczana do dochodu stanowiącego podstawę do otrzymywania innych świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

Tabela 32- Liczba złożonych wniosków w Świadczeniach Wychowawczych

Wyszczególnienie	2016	2017	2018
Świadczenie wychowawcze	892	892	806
W tym:			
W formie papierowej	833	829	698
W formie elektronicznej	59	63	108
Przekazanych do Marszałka	b.d.	14	23

Źródło danych: MGOPS Mrocza

Tabela 33 - Liczba wydanych decyzji w Świadczeniach Wychowawczych

Wyszczególnienie	2016	2017	2018
Decyzje przyznające	818	832	800
Decyzje odmowne	37	15	31
Pozostałe (uchylenia, zmiana, wstrzymanie)	37	31	37
Razem	889	878	868

Źródło danych: MGOPS Mrocza

Tabela 34 -Tabelaryczne zestawienie wykonania zadania w Świadczeniach Wychowawczych

Liczba rodzin			Liczba świadczeń			Kwota świadczeń		
2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018
746	746	666	11 339	14 809	13 490	5 648 239	7 425 158	6 924 996

Źródło danych: MGOPS Mrocza

Tabela 35 – zestawienie należności w Świadczeniach Wychowawczych

Stan należności na dzień 31 grudnia		Kwota odzyskanych świadczeń		Kwota świadczeń przekazanych do budżetu państwa	
2017	2018	2017	2018	2017	2018
0	1 000	0	2 000	0	1 000

Źródło danych: MGOPS Mrocza

14.3 Fundusz Alimentacyjny

Fundusz alimentacyjny stanowi system wspierania osób uprawnionych do alimentów środkami finansowymi z budżetu państwa.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego realizowane są od dnia 01.10.2008 r. na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów – (tj. Dz. U. 2018 poz. 554 ze zm.).

Warunki nabywania prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego: świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do ukończenia przez

nią 18 roku życia albo w przypadku, gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia, albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności — bezterminowo.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty **725 zł**.

Tabela 36 - Liczba złożonych wniosków w Funduszu Alimentacyjnym

Rodzaj wniosku	Liczba wniosków		
	2016	2017	2018
Wniosek o przyznanie świadczenia z funduszu alimentacyjnego	100	87	87

Źródło danych: MGOPS Mrocza

Tabela 37 - Liczba wydanych decyzji w Funduszu Alimentacyjnym

L.p.	Rodzaj decyzji	Liczba decyzji		
		2016	2017	2018
1.	Liczba decyzji ogółem	130	119	113
2.	w tym: Decyzje przyznające świadczenie	92	85	89
3.	Decyzje odmowne	6	3	4
4.	Decyzje o zwrocie przez dłużnika alimentacyjnego należności z tytułu otrzymanych przez osobę uprawnioną świadczeń z funduszu alimentacyjnego	-	-	-
5.	Decyzje o uchyleniu się dłużników alimentacyjnych od zobowiązań alimentacyjnych	7	8	-
6.	Inne decyzje (zmiana, uchylenie, pozostawienie wniosku bez rozpatrzenia, umorzenie postępowania, żądanie zwrotu, wygaśnięcie należności lub nienależnie pobrane świadczenia)	25	23	20

Źródło danych: MGOPS Mrocza

Tabela 38 - Tabelaryczne zestawienie wykonania zadania w Funduszu Alimentacyjnym

Wyszczególnienie	Liczba rodzin			Liczba świadczeń			Kwota świadczeń		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	75	74	71	1 515	1 468	1 397	592 326	583 865	548 255
--	----	----	----	-------	-------	-------	---------	---------	---------

Źródło danych: MGOPS Mrocza

Tabela 39 - Tabelaryczne zestawienie należności dłużników w Funduszu Alimentacyjnym

Stan należności na dzień 31.12 z odsetkami			Kwota zwrócona przez dłużników z odsetkami		
2016	2017	2018	2016	2017	2018
3 892 406	6 079 664	6 846 603	75 413	96 255	106 566

Źródło danych: MGOPS Mrocza

Tabela 40 - Tabelaryczne zestawienie działań w postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych prowadzone zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tj. Dz. U. 2018, poz. 554 ze zm.).

Wyszczególnienie	Liczba działań		
	2016	2017	2018
Zobowiązanie dłużnika alimentacyjnego do zarejestrowania się w urzędzie pracy jako bezrobotny albo poszukujący pracy	12	6	8
Poinformowanie Powiatowego Urzędu Pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego	19	13	7
Złożenie wniosku o ściganie za przestępstwo określone w art. 209§1 Kodeksu karnego	0	8	0
Skierowanie wniosku o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego	0	0	0

Źródło danych: MGOPS Mrocza

14.4 Pomoc Materialna O Charakterze Socjalnym Dla Uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Mrocza.

Świadczenia pomocy materialnej dla uczniów o charakterze socjalnym realizowane są zgodnie z ustawą o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r. (tj. Dz. U. z 2018, poz. 1457 ze zm.), Uchwałą Nr XXXVIII/68/09 Rady Miejskiej w Mroczy z dnia 28 sierpnia 2009 r. w sprawie Regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Mrocza (tj. Dz. Urz. Woj. Kujawsko-Pomorskiego z 2013 r. poz. 2445).

Świadczeniami pomocy materialnej o charakterze socjalnym są:

- 1) stypendium szkolne;
- 2) zasiłek szkolny.

Pomoc materialna jest udzielana uczniom w celu zmniejszenia różnic w dostępie do edukacji, umożliwienia pokonywania barier dostępu do edukacji wynikających z trudnej sytuacji materialnej ucznia, a także wspierania edukacji uczniów zdolnych.

Stypendium szkolne może otrzymać uczeń znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej, wynikającej z niskich dochodów na osobę w rodzinie, w szczególności, gdy w rodzinie tej występuje: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm lub narkomania, a także, gdy rodzina jest niepełna.

Miesięczna wysokość dochodu na osobę w rodzinie ucznia uprawniająca do ubiegania się o stypendium szkolne do września 2018 roku wynosiła **514 zł** – zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz. U. 2015 poz. 1058), natomiast od października 2018 roku wynosiła **528 zł** zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 11 lipca 2018 roku w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz.U. 2018 poz. 1358)

Stypendium szkolne nie może być niższe miesięcznie niż 80% kwoty, o której mowa w art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1952 ze zm.) i nie może przekraczać miesięcznie 200% kwoty, o której mowa w art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.

Zasiłek szkolny może być przyznany uczniowi znajdującemu się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej z powodu zdarzenia losowego. Za zdarzenie losowe będące przesłanką udzielenia zasiłku szkolnego uznaje się w szczególności: pożar lub inną klęskę żywiołową, kradzież, śmierć osoby najbliższej, długotrwałą przewlekłą chorobę. Wysokość zasiłku szkolnego nie może przekroczyć jednorazowo kwoty stanowiącej pięciokrotność kwoty, o której mowa w art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.

Udzielanie świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym jest zadaniem własnym gminy, na którą gmina otrzymuje dotację celową z budżetu państwa:

- 1) na stypendia szkolne przeznacza się 95% kwoty dotacji,
- 2) na zasiłki szkolne przeznacza się 5% kwoty dotacji.

W uzasadnionych przypadkach dotacja przeznaczona na zasiłki szkolne może zostać wykorzystana na stypendia szkolne.

Kwota wydatkowana 2018 r. ze środków własnych gminy na dofinansowanie świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym to: **54 512,89 zł** (rok 2017 -56 747,00 zł), natomiast kwota dotacji otrzymanej od Wojewody to: **249 966,00 zł** (rok 2017 – 230 600,00 zł), wykorzystanej: **218 051,56 zł** (rok 2017 – 226 985,00 zł).

Wysokość stypendium została obliczona i wypłacona zgodnie z § 6 i § 7 pkt 3 Regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Mroczka. Wpłata stypendium nastąpiła po udokumentowaniu poniesionych kosztów, natomiast część wnioskodawców nie dostarczyła dokumentów potwierdzających dokonanie zakupów w kwocie przyznanego stypendium, lecz niższej.

Tabela 41 - Tabelaaryczne zestawienie wykonania zadania – Pomoc Materialna Dla Uczniów

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba uczniów objętych pomocą			Kwota Świadczeń (w zł)		
		2016	2017	2018	2016	2017	2018
1.	Stypendia szkolne	320	267	224	306 969	281 872	268 224
2.	Zasilek szkolny	5	3	7	3 010	1 860	4 340
Razem:		329	270	231	309 979	283 732	272 564

Źródło danych: MGOPS Mrocza

Z powyższej tabeli wynika, że spada liczba uczniów objętych pomocą oraz spadają kwoty świadczeń wypłaconych na przestrzeni 3 lat.

Tabela 42 - Liczba złożonych wniosków i decyzji - Pomoc Materialna Dla Uczniów

Rodzaj wniosku	Liczba wniosków		
	2016	2017	2018
Stypendia szkolne o charakterze socjalnym	298	267	213
Zasiłki szkolne	5	3	7
Rodzaj decyzji	Liczba decyzji		
	2016	2017	2018
Liczba decyzji ogółem	623	520	440
w tym:	286	233	205
Decyzje przyznające świadczenie			
Decyzje odmowne	12	12	8
Decyzje zmieniające, uchylające	320	272	220
Zasiłki szkolne	5	3	7

Źródło danych: MGOPS Mrocza

14.5 Dodatki Mieszkaniowe

Dodatki mieszkaniowe realizowane są zgodnie z ustawą o dodatkach mieszkaniowych z dnia 21 czerwca 2001 r. (tj. z 2017 r. Dz. U. poz. 180 ze zm.).

Dodatek mieszkaniowy przysługuje:

1. Najemcom oraz podnajemcom lokali mieszkalnych,
2. Osobom mieszkającym w lokalach mieszkalnych, do których przysługuje im spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego,
3. Osobom mieszkającym w lokalach mieszkalnych znajdujących się w budynkach stanowiących ich własność i właścicielom samodzielnych lokali mieszkalnych,
4. Innym osobom mającym tytuł prawny do zajmowanego lokalu mieszkalnego i ponoszącym wydatki związane z jego zajmowaniem,

5. Osobom zajmującym lokal mieszkalny bez tytułu prawnego, oczekującym na przysługujący im lokal zamienny albo socjalny.

Dodatek mieszkaniowy przysługuje, jeżeli średni miesięczny dochód na jednego członka gospodarstwa domowego w okresie 3 miesięcy poprzedzających datę złożenia wniosku o przyznanie dodatku mieszkaniowego nie przekracza 175% kwoty najniższej emerytury w gospodarstwie jednoosobowym i 125% tej kwoty w gospodarstwie wieloosobowym, obowiązującej w dniu złożenia wniosku.

Tabela 43 - Tabelaryczne zestawienie wykonania zadania - Dodatki Mieszkaniowe

L.p.	Wyszczególnienie	2016	2017	2018
1.	Kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowych ogółem z tego użytkownikom mieszkań:	170 973	158 063	136 381
	- tworzących mieszkaniowy zasób Gminy	75 522	74 947	69 950
	- spółdzielcze	5 718	3 756	4 863
	- pozostałe	89 733	79 360	61 569
2.	Ilość złożonych wniosków	170	173	171
3.	Ilość wydanych decyzji	170	173	171
4.	Ilość odwołań do Kolegium Odwoławczego	1	1	0
5.	Ilość decyzji uchylonych	0	0	0
6.	Liczba dodatków mieszkaniowych wypłaconych	1 068	955	798
	W tym:			
	- tworzących mieszkaniowy zasób Gminy	440	432	379
	- spółdzielcze	18	12	16
	- pozostałe	610	511	403

Źródło danych: MGOPS Mroczka

Z powyższych danych wynika, że następuje spadek wypłaconych dodatków mieszkaniowych.

14.5.2 Dodatki Energetyczne

Dodatek energetyczny realizowany jest od 01.01.2014 r. zgodnie z ustawą o dodatku energetycznym z dnia 10 kwietnia 1997r. – prawo energetyczne (tj. Dz.U. z 2018 r. poz. 755 ze zm.) Obwieszczenia Ministra Energii z dnia 13 kwietnia 2017 r. w sprawie wysokości dodatku energetycznego obowiązującego od dnia 1 maja 2017 r. do dnia 30 kwietnia 2018 r. (MP z 2017 r. poz. 394), Obwieszczenia Ministra Energii z dnia 23 kwietnia 2018 r. w sprawie wysokości dodatku energetycznego obowiązującego od dnia 1 maja 2018 r. do dnia 30 kwietnia 2019 r. (MP z 2018 r. poz. 450), ustawą o dodatkach mieszkaniowych z dnia 21 czerwca 2001r. (tj. Dz. U. z 2018, poz. 180).

Dodatek energetyczny przysługuje:

- zryczałtowany dodatek energetyczny przysługuje odbiorcy wrażliwemu energii elektrycznej, czyli osobie pobierającej dodatek mieszkaniowy.
- Zgodnie z ustawą odbiorcą wrażliwym energii elektrycznej jest osoba, której przyznano dodatek mieszkaniowy w rozumieniu art.2 ust.1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz.U. z 2017r poz. 180), która jest stroną umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej zawarta z przedsiębiorstwem energetycznym i zamieszkuje w miejscu dostarczania energii elektrycznej.

Zryczałtowany dodatek energetyczny będzie wynosił rocznie nie więcej niż 30% iloczynu limitu zużycia energii elektrycznej oraz średniej ceny energii elektrycznej dla odbiorcy energii elektrycznej w gospodarstwie domowym, ogłoszonym przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki do dnia 31 marca każdego roku.

Limit zużycia energii elektrycznej:

- 900 kWh w roku kalendarzowym – dla gospodarstwa prowadzonego przez osobę samotną;
- 1250 kWh w roku kalendarzowym – dla gospodarstwa składającego się z 2 do 4 osób
- 1500 kWh w roku kalendarzowym – dla gospodarstwa domowego składającego się z co najmniej 5 osób

Zgodnie z Obwieszczeniem Ministra Gospodarki z dnia 22 kwietnia 2016 r. w sprawie wysokości dodatku energetycznego obowiązującego od dnia 1 maja 2016 r. do 30 kwietnia 2017 r. wysokość zryczałtowanego dodatku energetycznego wynosi:

1. dla gospodarstw prowadzonych przez osobę samotną - 11,29 zł miesięcznie
2. dla gospodarstw składających się z 2 do 4 osób - 15,68 zł miesięcznie
3. dla gospodarstw składających się z co najmniej 5 osób - 18,81 zł miesięcznie

Zgodnie z Obwieszczeniem Ministra Gospodarki z dnia 13 kwietnia 2017 r. w sprawie wysokości dodatku energetycznego obowiązującego od dnia 1 maja 2017 r. do 30 kwietnia 2018 r. wysokość zryczałtowanego dodatku energetycznego wynosi:

1. dla gospodarstw prowadzonych przez osobę samotną - 11,22 zł. miesięcznie
2. dla gospodarstw składających się z 2 do 4 osób - 15,58 zł. miesięcznie
3. dla gospodarstw składających się z co najmniej 5 osób - 18,70 zł. miesięcznie

Zgodnie z Obwieszczeniem Ministra Energii z dnia 23 kwietnia 2018 r. w sprawie wysokości dodatku energetycznego obowiązującego od dnia 1 maja 2018 r. do dnia 30 kwietnia 2019 r. wysokość dodatku energetycznego wynosi:

1. dla gospodarstw prowadzonych przez osobę samotną - 11,35 zł. miesięcznie
2. dla gospodarstw składających się z 2 do 4 osób - 15,77 zł. miesięcznie
3. dla gospodarstw składających się z co najmniej 5 osób - 18,92 zł. miesięcznie

Tabela 44 - Tabelaryczne zestawienie wykonania zadania - Dodatki Energetyczne

L.p.	Wyszczególnienie	2016	2017	2018
1.	Kwota wypłaconych dodatków energetycznych	9 538	8 397	6 999
2.	Ilość dodatków energetycznych	604	535	439
3.	Ilość złożonych wniosków	153	97	94
4.	Ilość wydanych decyzji	153	97	94

5.	Ilość decyzji odmownych	5	12	8
6.	Ilość odwołań	0	0	0

Źródło danych: MGOPS Mrocza

Z przedstawionych danych wynika, że zmniejszyła się kwota wypłaconych dodatków na skutek mniejszej ilości wniosków.

14.7 Dane statystyczne w pozostałych zadaniach.

Tabela 45- Tabelaryczne zestawienie spraw pozostałych zadań (wnioski, decyzje)

Wyszczególnienie	Liczba wniosków			Liczba decyzji			Liczba odwołań		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Pomoc Społeczna	1 254	1 200	728	2 031	1 875	1 074	1	26	1
Świadczenia Rodzinne	932	564	831	1 073	684	1 225	1	1	1
Fundusz Alimentacyjny	100	87	87	130	119	113	0	1	3
Pomoc materialna dla uczniów	298	267	231	623	520	440	0	0	0
Dodatki Mieszkaniowe	170	173	171	170	173	171	1	1	0
Dodatki energetyczne	153	97	94	153	97	94	0	0	0
Świadczenie Wychowawcze	892	892	806	889	878	868	2	1	0
Razem	3 799	3 280	2 948	5 069	4 346	3 985	5	30	5

Źródło danych: MGOPS Mrocza

Tabela 46 - Tabelaryczne zestawienie liczby spraw (odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Bydgoszczy)

	Decyzja SKO pozostawiająca w mocy decyzję organu właściwego			Decyzje SKO zmieniające decyzję organu właściwego			Decyzje SKO uchylające decyzję organu właściwego i przekazujących sprawę do ponownego rozpatrzenia		
Rok	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Pomoc Społeczna	1	10	1	0	0	0	0	16	0
Świadczenia Rodzinne	0	0	0	0	0	1	1	1	0
Fundusz Alimentacyjny	0	0	1	0	0	0	0	1	2
Pomoc o charakterze socjalnym	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Dodatki Mieszkaniowe	1	1	0	0	0	0	0	0	0
Dodatki energetyczne	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Świadczenia Wychowawcze	2	1	0	0	0	0	0	0	0
Dobry Start	-	-	0	-	-	0	-	-	0
Łącznie	4	12	2	0	0	1	1	18	2

Źródło danych: MGOPS Mrocza

15. KARTA DŹEJ RODZINY

Realizowana jest zgodnie z ustawą o Karcie Dużej Rodziny z dnia 5 grudnia 2014 r. (tj. Dz. U. z 2017 r. poz. 1832 ze zm.).

1. Ustawa określa zasady przyznawania członkom rodziny wielodzietnej Karty Dużej Rodziny, sposób przyznawania im uprawnień oraz sposób realizacji i finansowania zadań wynikających z ustawy.

Prawo do posiadania Karty przysługuje członkowi rodziny wielodzietnej, przez którą rozumie się rodzinę, w której rodzic (rodzice) lub małżonek rodzica mają na utrzymaniu co najmniej troje dzieci:

- 1) w wieku do ukończenia 18. roku życia;
- 2) w wieku do ukończenia 25. roku życia – w przypadku, gdy dziecko uczy się w:
  - a) szkole – do dnia 30 września następującego po końcu roku szkolnego,
  - b) szkole wyższej – do końca roku akademickiego – w którym jest planowane ukończenie nauki zgodnie z oświadczeniem, o którym mowa w art. 10 ust. 4 pkt 4;
- 3) bez ograniczeń wiekowych – w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

2. Członkami rodziny wielodzietnej są:

- 1) rodzic (rodzice) – przez którego rozumie się także rodzica (rodziców) zastępczych lub osobę (osoby) prowadzącą rodzinny dom dziecka;
- 2) małżonek rodzica,
- 3) dziecko- przez które rozumie się także dziecko, nad którym rodzic sprawuje rodzinną pieczę zastępczą, oraz osobę przebywającą w dotychczasowej rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka, o której mowa w art. 37 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

3. Uprawnienia przysługujące osobom posiadającym ważną Kartę polegają na przyznaniu korzystniejszego od ogólnie obowiązującego dostępu do towarów, usług lub innych form działalności.

4. Prawo do posiadania Karty nie przysługuje rodzicowi, którego sąd pozbawił władzy rodzicielskiej lub któremu sąd ograniczył władzę rodzicielską przez umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej, chyba że sąd nie pozbawił go władzy rodzicielskiej lub jej nie ograniczył przez umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej w stosunku do co najmniej trojga dzieci.

5. Prawo do posiadania Karty nie przysługuje rodzicowi zastępczemu lub prowadzącemu

rodzinny dom dziecka, w przypadku, gdy sąd orzekł o odebraniu im dzieci z uwagi na niewłaściwe sprawowanie pieczy zastępczej.

Karta jest przyznawana:

- 1) rodzicowi oraz małżonkowi rodzica – na czas nieokreślony;
- 2) dziecku w wieku do ukończenia 18. roku życia;
- 3) dziecku powyżej 18. roku życia – odpowiednio do dnia 30 września następującego po końcu roku szkolnego, w którym jest planowane ukończenie nauki w danej placówce, lub do końca roku akademickiego, w którym jest planowane ukończenie nauki w danej placówce, zgodnie z oświadczeniem, o których mowa w art. 10 ust. 4 pkt 4, nie dłużej jednak niż do ukończenia 25. roku życia;
- 4) dziecku legitymującemu się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności, w wieku powyżej 18. roku życia – na okres ważności orzeczenia;
- 5) dziecku umieszczonemu w rodzinnej pieczy zastępczej – na czas umieszczenia w danej rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka;
- 6) osobie przebywającej w dotychczasowej rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka, o której mowa w art. 37 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – odpowiednio do dnia 30 września następującego po końcu roku szkolnego, w którym jest planowane ukończenie nauki w danej placówce, lub do końca roku akademickiego, w którym jest planowane ukończenie nauki w danej placówce, zgodnie z oświadczeniem, o którym mowa w art. 10 ust. 4 pkt 4, nie dłużej jednak niż do ukończenia 25. roku życia.

6. Karta jest środkiem identyfikującym członka rodziny wielodzietnej, poświadczającym prawo członka rodziny wielodzietnej do uprawnień ustalonych w trybie określonym w niniejszej ustawie lub przyznanych na podstawie przepisów odrębnych:

- 1) wydawanym w formie dokumentu z tworzywa sztucznego, zwanym dalej „kartą tradycyjną”, lub
- 2) realizowanym przy użyciu oprogramowania dedykowanego dla urządzeń mobilnych, udostępnionego przez ministra właściwego do spraw rodziny, zawierającego usługi ułatwiające korzystanie z przyznanych uprawnień, zwanym dalej „kartą elektroniczną”.

7. Karta oraz jej duplikat są przyznawane i wydawane na wniosek członka rodziny wielodzietnej. Członek rodziny wielodzietnej we wniosku o przyznanie Karty wskazuje, że wniosek dotyczy karty tradycyjnej lub karty elektronicznej. Rodzic lub małżonek rodzica we wniosku o przyznanie karty elektronicznej wskazuje jednocześnie członków rodziny wielodzietnej, której usługa ma dotyczyć. W przypadku gdy członek rodziny wielodzietnej ubiega się o przyznanie karty elektronicznej, we wniosku, o którym mowa w ust. 1, jest obowiązany przedstawić adres poczty elektronicznej i numer telefonu komórkowego każdego członka rodziny wielodzietnej, który z usługi będzie korzystać.

Koszt realizacji ustawy przez gminę za obsługę zadań gminy związanych z przyznaniem Karty w 2018 r. wynosił **13,67 zł** za jedną rodzinę wielodzietną w gminie. W przypadku gdy po przyznaniu Kart członkom rodziny wielodzietnej nastąpiła zmiana w liczbie członków rodziny wielodzietnej skutkująca koniecznością przyznania kolejnej Karty lub w przypadku przyznania nowej Karty członkowi rodziny wielodzietnej, który był już posiadaczem Karty, koszt realizacji ustawy przez gminę wynosi **2,74 zł** za przyznanie Karty. Koszt realizacji ustawy przez gminę za wydanie duplikatu Karty wynosi **1,37 zł**.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mroczy od 16 czerwca 2014 r. realizuje zadanie

dot. wydawania Kart Dużej Rodziny na mocy Upoważnień wydanych przez Burmistrza Miasta i Gminy Mrocza dla Dyrektora i 2 pracowników MGOPS w Mroczy.

Tabela 47 - Dane statystyczne dot. realizacji ustawy o Karcie Dużej Rodziny

Wyszczególnienie	2016	2017	2018
Dotacja	254,60	249,24	296,08
Wykorzystana dotacja na dzień 31.12	230,48	225,12	238,37
Liczba rodzin, które złożyły wniosek o przyznanie Karty Dużej Rodziny	18	19	21
Wniosek o dodanie członka rodziny	1	3	1
Liczba wydanych kart,	80	79	94
W tym w formie elektronicznej	-	-	89

Źródło danych: MGOPS Mrocza

16. WSPARCIE KOBIET W CIĄŻY I RODZIN „ZA ŻYCIEM”

1. Dnia 1 stycznia 2017 roku weszła w życie ustawa z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz.U. 2016 poz. 1860), którą realizuje MGOPS w Mroczy na podstawie stosownych upoważnień wydanych przez Burmistrza Miasta i Gminy Mrocza.

Ustawa określa uprawnienia kobiet w ciąży i rodzin do wsparcia w zakresie dostępu do: świadczeń opieki zdrowotnej oraz instrumentów polityki na rzecz rodziny.

2. Jednorazowe świadczenie w ramach ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”

Osoby ubiegające się o jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu składają wniosek, do którego załączają następujące dokumenty:

1) zaświadczenie potwierdzające ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, wystawione przez lekarza ubezpieczenia zdrowotnego, w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, posiadającego specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie: położnictwa i ginekologii, perinatologii lub neonatologii;

2) zaświadczenie lekarskie/zaświadczenie wystawione przez położną* potwierdzające pozostawanie kobiety pod opieką medyczną nie później niż od 10. tygodnia ciąży do porodu - wzór zaświadczenia został określony w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 14 września 2010 r. w sprawie formy opieki medycznej nad kobietą w ciąży, uprawniającej do dodatku z tytułu urodzenia dziecka oraz wzoru zaświadczenia potwierdzającego pozostawanie pod tą opieką (Dz. U. poz. 1234).

* Wymóg dostarczenia zaświadczenia lekarskiego/zaświadczenia wystawionego przez położną nie dotyczy osób będących opiekunami prawnymi lub opiekunami faktycznymi dziecka, a także do osób, które przysposobiły dziecko.

Wniosek o wypłatę jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu można składać od 1 stycznia 2017 roku.

Wniosek o wypłatę jednorazowego świadczenia składa się w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka. Wniosek złożony po terminie pozostawia się bez rozpoznania.

Jednorazowe świadczenie przysługuje, jeżeli kobieta pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu.

Przyznanie jednorazowego świadczenia następuje na podstawie decyzji administracyjnej wydanej w terminie miesiąca od dnia złożenia wniosku.

Jednorazowe świadczenie przysługuje: matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka (osoba faktycznie opiekująca się dzieckiem, jeżeli wystąpiła z wnioskiem do sądu opiekuńczego o przysposobienie dziecka) albo opiekunowi prawnemu dziecka.

Jednorazowe świadczenie przysługuje świadczeniobiorcom oraz osobom uprawnionym do świadczeń opieki zdrowotnej na podstawie przepisów o koordynacji w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1973 ze zm.).

Jednorazowe świadczenie przysługuje w wysokości **4000 zł** bez względu na dochód rodziny.

Jednorazowe świadczenie nie przysługuje, jeżeli:

- Osoba wnioskująca nie jest świadczeniobiorcą świadczeń opieki zdrowotnej lub osobą uprawnioną do świadczeń opieki zdrowotnej na podstawie przepisów o koordynacji - w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1793 ze zm.),
- na dziecko, na które osoba wnioskuje o jednorazowe świadczenie, było pobierane w tej lub innej instytucji jednorazowe świadczenie,
- dziecko, na które osoba wnioskuje o jednorazowe świadczenie, zostało umieszczone w pieczy zastępczej lub w domu pomocy społecznej zapewniającym nieodpłatne pełne utrzymanie,
- członkowi rodziny przysługuje na dziecko jednorazowe świadczenie lub świadczenie o charakterze podobnym do jednorazowego świadczenia za granicą, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej,
- wniosek o wypłatę jednorazowego świadczenia został złożony po terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka.
- kobieta nie pozostawała pod opieką medyczną od 10 tygodnia ciąży.

3. Istotną rolę we wspieraniu rodzin oczekujących narodzin dzieci ze stwierdzonym w życiu płodowym prawdopodobieństwem dysfunkcji rozwojowych oraz rodzin już wychowujących dzieci

z takimi obciążeniami rozwojowymi pełni asystent rodziny.

Asystent rodziny, na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2017 roku poz. 697 ze zm.), zwanej dalej ustawą o wspieraniu rodziny, realizowanej od 1 stycznia 2012 roku, prowadzi działania skierowane do rodzin przeżywających trudności w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Od 1 stycznia

2017 roku, z dniem wejścia w życie ustawy z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz.U. z 2016 roku poz.1860), zwanej dalej ustawą „Za życiem”, poszerzył się obszar działań asystenta rodziny poprzez przypisanie mu funkcji koordynatora kompleksowego wsparcia (poradnictwa) dla kobiet w ciąży i ich rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej, kobiet w sytuacji niepowodzeń położniczych oraz wsparcia rodzin dzieci, u których zdiagnozowano „ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą ich życiu, która powstała w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu”. Ponadto do działań asystenta należy współpraca z innymi służbami z różnych systemów, w tym z podmiotami udzielającymi świadczeń zdrowotnych, pracującymi na rzecz kobiety w ciąży i jej rodziny.

Na mocy tej ustawy asystent obejmuje wsparciem nie tylko, jak dotąd, rodziny z dziećmi, ale również małżonków oczekujących dziecka i rodziców dziecka w fazie prenatalnej. Ma to być oddziaływanie wspierające o charakterze profilaktycznym, skierowane do osób nie tylko mających dzieci, ale również bezdzietnych, przygotowujących się do wyzwań rodzicielstwa, zwłaszcza związanego z ciężką chorobą potomka – zanim urodzi się dziecko lub w zakresie interwencji kryzysowej – w czasie ciąży, po jego śmierci lub po porodzie.

Ustawa „Za życiem” określa uprawnienia kobiet w ciąży i rodzin do wsparcia w zakresie dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej oraz instrumentów polityki na rzecz rodziny (art. 1).

Wsparcie to ma być realizowane przez zapewnienie (art. 4):

- kobietom w ciąży dostępu do diagnostyki prenatalnej,
- odpowiednich świadczeń opieki zdrowotnej dla kobiety w okresie ciąży, porodu i połogu, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych,
- jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu,
- odpowiednich świadczeń opieki zdrowotnej dla dziecka, ze szczególnym uwzględnieniem dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu,
- dostępu do usług koordynacyjnych, opiekuńczych i rehabilitacyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu,
- możliwości przeprowadzenia porodu w szpitalu III poziomu referencyjnego; oraz 3 kolejnych realizowanych m.in. przez asystenta rodziny:
- dostępu do informacji w zakresie rozwiązań wspierających rodzinę oraz kobiety w ciąży,
- dostępu do poradnictwa w zakresie rozwiązań wspierających rodzinę,
- innych świadczeń, w tym w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej.

Rodzina jest uprawniona w sytuacjach, o których mowa w art. 4 ust. 1 pkt 3 („kobieta w okresie ciąży, porodu i połogu, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych”) i ust. 2 pkt 2-4 („dziecko, ze szczególnym uwzględnieniem dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą

jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu”) do poradnictwa w zakresie:

- przezwyciężania trudności w pielęgnacji i wychowaniu dziecka,
- wsparcia psychologicznego,
- pomocy prawnej, w szczególności w zakresie praw rodzicielskich i uprawnień pracowniczych;
- dostępu do rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz świadczeń opieki zdrowotnej (art. 8 ust. 1. ustawy „Za życiem”).

Koordynacją ww. poradnictwa zajmuje się asystent rodziny. Polega ona na opracowywaniu wspólnie z osobami katalogu możliwego do uzyskania wsparcia oraz występowaniu

przez asystenta rodziny w imieniu osób, na ich żądanie, do podmiotów, o których mowa w art. 2 ust. 2, z wyłączeniem świadczeniodawców, w celu umożliwienia im skorzystania ze wsparcia, na podstawie pisemnego upoważnienia.

Odbiorcy usług asystenta rodziny

Do 31 grudnia 2016 roku, realizując zadania na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie piczy zastępczej asystent rodziny wspierał rodziny z trudnościami w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczej (art. 11, art. 15 wymienionej ustawy). Przepisy ustawy „Za życiem” poszerzają zakres odbiorców usług asystenta o kobiety i rodziny, w których zachodzi prawdopodobieństwo wystąpienia takich trudności w związku ze specjalnymi potrzebami w zakresie opieki, pielęgnacji lub wychowania. Jest to więc działanie mieszczące się w zakresie profilaktyki I-rzędowej.

Odbiorcami działań asystenta rodziny od stycznia 2017 roku są:

1. Kobiety w okresie ciąży i porodu, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych, posiadające dokument potwierdzający ciążę i ich rodziny (art. 4 ust. 1, pkt 3, art. 4 ust. 3 i art. 8 ust. 2 ustawy „Za życiem”). Zgodnie z Informatorem „Uprawnienia w ramach ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” z dnia 16. 02.2017 roku do tej grupy zaliczono:

- każdą kobietę w ciąży i jej rodzinę (pomoc w zakresie informacji i poradnictwa na temat rozwiązań wspierających rodzinę),
- rodziny, w których przyjdzie albo przyszło na świat ciężko chore dziecko, oznacza to ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu,
- kobiety, które otrzymały informację o tym, że ich dziecko może umrzeć w trakcie ciąży lub porodu,
- kobiety, których dziecko zmarło bezpośrednio po porodzie na skutek wad wrodzonych,
- kobiety, które po porodzie nie zabiorą do domu dziecka z powodu: poronienia, urodzenia dziecka martwego, urodzenia dziecka niezdolnego do życia, urodzenia dziecka obciążonego wadami wrodzonymi albo śmiertelnymi schorzeniami.

2. Rodziny z dzieckiem posiadającym zaświadczenie, potwierdzające ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu (art. 4 ust. 2 pkt 2-4, i 8 ust. 2 ustawy „Za życiem”), wydane przez lekarza ubezpieczenia zdrowotnego, w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, posiadający specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie: położnictwa i ginekologii, perinatologii lub neonatologii.

3. Rodziny z trudnościami w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczej (standardowe zadania asystenta rodziny realizowane w oparciu o ustawę o wspieraniu rodziny).

4. Rodziny z trudnościami w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczej oraz dzieckiem legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności albo orzeczeniem o lekkim, umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności określonym w przepisach o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz dzieckiem i młodzieżą posiadającą odpowiednio opinię o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka, orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego lub orzeczenie o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych, o których oświaty (Program kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem” – Dz.U. z 2016 roku poz. 1260).

Dziecko z zaburzeniami w rozwoju posiada specjalne potrzeby w zakresie pielęgnacji, opieki i wychowania. Dlatego też uznano, że kobiety w ciąży powikłanej i rodzice dzieci przewlekłe chorych,

i nie w pełni sprawnych, potrzebują szczególnego wsparcia w przygotowaniu się do tak trudnego rodzicielstwa lub specjalnego wsparcia w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

Celem oddziaływań asystenta rodziny w ramach realizacji ustawy i programu „Za życiem” jest lepsze funkcjonowanie kobiet w ciąży, w szczególności ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych oraz rodzin z niepełnosprawnym dzieckiem poprzez koordynację poradnictwa w zakresie pielęgnacji, opieki i wychowania dziecka z niepełnosprawnością oraz kwestii prawnych czy pomocy psychologicznej, rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz świadczeń opieki zdrowotnej (art. 8 ust. 1. ustawy „Za życiem”). Ponadto działania koordynujące wobec rodziny oczekującej dziecka, które może umrzeć w trakcie ciąży lub porodu (zob. Informator „Uprawnienia w ramach ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” z dnia 16. 02.2017 roku⁴).

Do zadań asystenta należy:

- wsparcie i towarzyszenie emocjonalne,
- zapoznanie (przekazanie informacji i szczegółowe omówienie) kobiety w ciąży i/lub rodziny z Informatorem „Uprawnienia w ramach ustawy dla kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” z dnia 16.02.2017 roku⁵, dotyczącym możliwości wsparcia,
- opracowanie wspólnie z kobietą w ciąży i/lub rodziną indywidualnego katalogu możliwego wsparcia,
- koordynacja poradnictwa i wsparcia dla kobiet i/lub rodziny (art. 8. ust. 1-3),
- występowanie przez asystenta rodziny w imieniu osób, na ich żądanie, do podmiotów (z wyłączeniem świadczeniodawców) w celu umożliwienia im skorzystania ze wsparcia, na podstawie pisemnego upoważnienia (art. 8 ust. 3 pkt. 2 ustawy „Za życiem”).

Asystent rodziny realizuje wsparcie przy konsultacji zespołu specjalistów (nazwanego zespołem multiprofesjonalnym).

Zadania asystenta rodziny wynikające z realizacji ustawy „Za życiem” zostały wpisane do ustawy o wspieraniu rodziny (art. 15 ust. 13a), jako głównej ustawy wyznaczającej rolę, zakres działań i organizację pracy asystentów. Do dominujących działań, jak do tej pory, należy więc wsparcie instrumentalne, informacyjne i emocjonalne, a w przypadku problemów opiekuńczo-wychowawczych – pedagogizacja

W roku 2018 nie wypłacono świadczeń pieniężnych na ten cel. Żadna rodzina nie została też objęta wsparciem asystenta rodziny.

17. Opieka Nad Dziećmi W Wiek do Lat Trzech

Od 25 sierpnia 2017 roku MGOPS w Mroczy jest realizatorem zadań wynikających z ustawy z dnia 4 lutego 2011 roku o opiece nad dziećmi do lat 3.

Kwestie opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 reguluje ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (tj. Dz. U. z 2018r., poz. 603 ze zm.) oraz akty wykonawcze do tej ustawy.

Opieka nad dziećmi w wieku do lat 3 może być organizowana w formie żłobka lub klubu dziecięcego, a także sprawowana przez dziennego opiekuna oraz nianię. W ramach opieki realizowane są funkcje: opiekuńcza, wychowawcza oraz edukacyjna.

Opieka nad dzieckiem może być sprawowana do ukończenia roku szkolnego, w którym dziecko ukończy 3 rok życia lub w przypadku, gdy niemożliwe lub utrudnione jest objęcie dziecka wychowaniem przedszkolnym – 4 rok życia.

Na terenie Gminy Mrocza z uwagi na brak żłobków i klubów dziecięcych przedmiotowe zadanie nie jest realizowane.

18. Program „Dobry Start”

Od 1 lipca 2018r. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje na terenie Gminy Mrocza zadania wynikające z Uchwały Nr 80 Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 roku w sprawie ustanowienia **rządowego programu „Dobry start”** oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 roku w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” (Dz.U. 2018 poz. 1061),

Program „Dobry Start” to jednorazowe wsparcie w wysokości **300zł** dla wszystkich uczniów rozpoczynających rok szkolny, bez względu na dochód. Świadczenie dobry start przysługuje **raz w roku** na dziecko uczące się w szkole, aż do ukończenia przez nie 20 roku życia. Dzieci niepełnosprawne uczące się w szkole otrzymają świadczenie do ukończenia przez nie 24 roku życia.

- **Przez szkołę** należy rozumieć „szkołę ponadpodstawową i dotychczasową szkołę ponadgimnazjalną, z wyjątkiem szkoły policealnej i szkoły dla dorosłych, szkołę artystyczną, w której jest realizowany obowiązek szkolny lub nauki, a także młodzieżowy ośrodek socjoterapii, specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy, specjalny ośrodek wychowawczy, ośrodek rewalidacyjno-wychowawczy” (art.3 rozporządzenia)

- Wnioski na świadczenie „dobry start” składane były **do 30 listopada** przez matkę, ojca lub opiekuna dziecka. Świadczenie nie przysługuje na dzieci uczące się w przedszkolu oraz realizujące roczne przygotowanie szkolne (zerówka) w szkole lub przedszkolu.

Tabela 48 Liczba złożonych wniosków Dobry Start

	2018
Liczba rodzin objętych świadczeniem	842
Liczba świadczeń	1 247
Kwota świadczeń	374 100
Liczba złożonych wniosków, w tym:	848
Forma papierowa	633
Forma elektroniczna	215
Liczba wydanych decyzji, w tym:	843

przyznających	842
odmownych	1
pozostałych	0
Odwołania do SKO	0

Źródło danych: MGOPS Mrocza

Tabela 49 Tabelaryczne zestawienie stan należności Dobry Start

Stan należności na 31.12.2018 r.	Kwota odzyskanych świadczeń	Kwota świadczeń przekazanych do budżetu państwa
0,00 zł	300,00zł	0,00 zł

Źródło danych: MGOPS Mrocza

19. Realizacja Projektów Unijnych

Realizacja Projektu pn.: „Aktywni – szansa na rozwój i pracę – wdrożenie Programu Aktywności Lokalnej dla osób niepełnosprawnych na terenie gmin Mrocza i Sadki”

Projekt jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach RPKP Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020

Oś Priorytetowa 9 – Solidarne Społeczeństwo

Działanie 9.2 - Włączenie społeczne

Poddziałanie 9.2.1 – Aktywne włączenie społeczne

Okres realizacji 01.05.2017-31.12.2018

Projekt realizowany był w partnerstwie przez Powiat Nakielski – Lider, Gminę Mrocza (MGOPS w Mroczy jako realizator) oraz Polskie Towarzystwo Ekonomiczne – Oddział w Bydgoszczy.

Celem projektu była realizacja PAL polegająca na przywróceniu do aktywnego funkcjonowania społecznego i zawodowego 30 osób niepełnosprawnych zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym zamieszkujących na terenie OSRG Powiatu Nakielskiego poprzez zastosowanie instrumentów aktywnej integracji społecznej z zastosowanie min. 2 instrumentów aktywizacji (z 4 dostępnych w projekcie) dla uczestnika na podst. opracowanej indywidualnej ścieżki reintegracji uczestnika w formie zajęć warsztatowych i aktywizacyjnych, wsparcia terapeutycznego, pracy animacyjnej i socjalnej w społeczności lokalnej (pikniki integracyjne, debaty społeczne) i grupie samopomocowej, doradztwa zawodowego, pośrednictwa pracy, kursów/szkoleń zawodowych oraz doskonalenie umiejętności opiekuńczych i zwiększenie świadomości na temat dostępnych form pomocy dla osób niepełnosprawnych u 10 członków otoczenia tych osób do 31.12.2018 r.

Adresowany był do niepełnosprawnych mieszkańców gmin Mroczy i Sadki oraz ich otoczenia. Przewidziane były działania środowiskowe realizowane na podstawie PAL, w całości na terenie gmin Mrocza i Sadki. Projekt przewidywał 3 zadania: Aktywna integracja - aktywizacja społeczna i zdrowotna, Aktywizacja zawodowa i edukacyjna,

Wsparcie dla otoczenia i działania środowiskowe. Usługi były świadczone w oparciu o wysokie standardy przez kadrę przygotowaną do świadczenia usług w sposób zgodny ze zdiagnozowanymi potrzebami.

Wśród rezultatów i produktów osiągniętych dzięki projektowi można wskazać:

A. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społ. objętych wsparciem w programie - 30

B. Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem - 30

C. Efektywność społeczno-zawodowa na poziomie 56% (17 osób), w tym zatrudnieniowa 22% (7 osób)

D. Min. 14 osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społ. uzyskało kwalifikacje po opuszczeniu programu. Projekt realizowany zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju. Koszt wsparcia na jednego uczestnika (40 osób) i wyniósł 9 180,00 zł.

Budżet: wydatki kwalifikowalne – 366 812,50, z tego wkład własny publiczny 55 021,88, z tego Wkład pieniężny-35 701,88

Niepieniężny – 19 320,00

20. Zestawienie tabel.

Numer Tabeli	Nazwa tabeli	Strona
1	Tabelaryczne zestawienie zatrudnienia	3
2	Tabelaryczne zestawienie szkoleń	4
3	Tabelaryczne wykonanie budżetu	5
4	Tabelaryczne wykonanie zadań	6
5	Tabelaryczne przedstawienie świadczeń	7
6	Tabelaryczne wykonanie usług opiekuńczych	8
7	Tabelaryczne przedstawienie wykonania SUO	11
8	Tabelaryczne przedstawienie wykonania poradnictwa	12
9	Tabelaryczne przedstawienie wykonania poradnictwa w PIK	13
10	Tabelaryczne zestawienie realizacji zadania przez NOTU Koliber	14
11	Tabelaryczne zestawienie realizacji zadania przez Terapeutę	14
12	Tabelaryczne zestawienie realizacji zadania DPS	15
13	Tabelaryczne zestawienie kosztów umieszczenia w DPS	16
14	Tabelaryczne przedstawienie wykonania zadania - Dożywianie	18
15	Tabelaryczne zestawienie realizacji zadań własnych gminy	19
16	Tabelaryczne zestawienie realizacji zadań zleconych	22
17	Tabelaryczne przedstawienie wykonania zadania - Bezdomność	22
18	Tabelaryczne przedstawienie wykonania zadania w Punkcie Konsultacyjno - Interwencyjnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	23
19	Tabelaryczne przedstawienie wykonania zadania – Zespół Interdyscyplinarny	25
20	Tabelaryczne zestawienie wykonania zadania – Piecza Zastępcza	26
21	Tabelaryczne przedstawienie problemu umieszczenia dzieci w Ośrodkach Wychowawczych	26
22	Tabelaryczne przedstawienie wykonania zadania Asystent Rodziny	27
23	Tabelaryczne zestawienie wykonania zadania Praca Socjalna	30
24	Tabelaryczne przedstawienie wykonania zadania – Przeciwdziałanie uzależnieniom	31

25	Tabelaryczne przedstawienie wykonania zadania – PO PŻ	34
26	Liczba złożonych wniosków w Świadczeniach Rodzinnych	40
27	Liczba wydanych decyzji w Świadczeniach Rodzinnych	41
28	Tabelaryczne zestawienie wykonania zadania – Świadczenia Rodzinne	41
29	Ubezpieczenie emerytalno-rentowe – Świadczenia Rodzinne	42
30	Zestawienie należności w Świadczeniach Rodzinnych	43
31	Informacje Statystyczne w Świadczeniach Rodzinnych	43
32	Liczba złożonych wniosków w Świadczeniach Wychowawczych	44
33	Liczba wydanych decyzji w Świadczeniach Wychowawczych	44
34	Tabelaryczne wykonanie zadania w Świadczeniach Wychowawczych	44
35	Zestawienie należności w Świadczeniach Wychowawczych	44
36	Liczba złożonych wniosków w Funduszu Alimentacyjnym	45
37	Liczba wydanych decyzji w Funduszu Alimentacyjnym	45
38	Tabelaryczne wykonanie zadania w Funduszu Alimentacyjnym	45
39	Tabelaryczne wykonanie należności w Funduszu Alimentacyjnym	46
40	Tabelaryczne zestawienie działań w postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych prowadzone zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tj. Dz.U. 2018, poz. 554 ze zm.)	46
41	Tabelaryczne zestawienie wykonania zadania – Pomoc Materialna dla Uczniów	48
42	Liczba złożonych wniosków i decyzji – Pomoc Materialna dla Uczniów	48
43	Tabelaryczne zestawienie wykonania zadania - Dodatki Mieszkaniowe	49
44	Tabelaryczne zestawienie wykonania zadania – Dodatki Energetyczne	50
45	Tabelaryczne zestawienie spraw pozostałych zadań (wnioski, decyzje)	51
46	Tabelaryczne zestawienie liczby spraw (odwołania do SKO Bydgoszcz)	51
47	Dane statystyczne dotyczące realizacji ustawy o Karcie Dużej Rodziny	54
48	Liczba złożonych wniosków – Dobry Start	59
49	Tabelaryczne zestawienie należności – Dobry Start	60